LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Alp 2828

This paper was mailed
Thursday, November 9, 1989.

Nepriklausoma Lietuva

Nr. 45 (49-ieji metai) • 1989 m. LAPKRIČIO – NOVEMBER 9 d. • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

ATSISTATYDINO KOMUNISTINĖS RYTŲ VOKIETIJOS VYRIAUSYBĖ

Rytų Vokietijoje įvykiai rieda tokiu greičiu, kad žinių agentūros vos spėja juos pranešinėti. Kasdieną spaudą pasiekia žinios apie nesibaigiančią pabėgėlių srovę į Vakarų Vokietiją ir vis naujas, ir vis gausesnes demonstracijas visuose Rytų Vokietijos miestuose. Šiuo metu priskaitoma jau apie 180,000 pabėgėlių, o Leipzig'o ir Berlyno gatvėmis virš pusės milijono žygiavusių demonstrantų. Protesto plakatai kas kartą grasesni, protesto šūkiai kas kartą garsesni. Neseniai sostan pasodintasai naujasis Komunistų partijos vadas prez. Egon Krentz mažomis nuolaidomis ir privilegijomis bandė laisvės ir tikros demokratijos reikalaujančius savo pavaldinius nuraminti, bet nesėkmingai. Kaip jau pogrindyje buvo metų metais kartojama, t a r i a m o j i Vokiečių Demokratinė respublika (Deutche Demokratische Republik) nebuvo nei vokiečių, nei demokratinė, nei respublika, bet griozdiška iš Kremliaus statytinių ir Kremliuje apmokytų saugumiečių sulipdyta raudonoji sovietinė kolonija, vaidinanti atskirą valstybę. Tačiau, kai 40 metų trukęs melo ir apgaulės burbulas pagaliau sprogo, ilgai žmonėse tvinkusi pagiežos tulžis išsiliejo per kraštus. Tūkstančiai patraukė į Vakarus, į laisvąją Federalinę Vokietijos respubliką, ir tūkstančiai pasipylė į gatves. Prieš kelias dienas du kabineto ministeriai atvirai pareikalavo, kad atsistatydintų visas politbiuras, o lapkričio 7 d. vidurdienį Vakarus pasiekė pranešimas apie visos vyriausybės atsistatydinimą, o po dienos - ir viso politbiuro.

Minint Rytų Vokietijos įvykius, atkreiptinas dėmesys į GLOBE & MAIL lapkričio 6 d. numeryje Reuterio agentūros pranešimą apie tai, kad Rytų Vokietijos Žydų bendrijų susivienijimas (Union of Jewish Communities) reiklauja komunistinės vyriausybės nemeluoto pasisakymo apie nacių laikmetį. Iki šiol Rytų Vokietija kaltino tiktai Vakarų Vokietiją visais nacių nusikaltimais prieš žydų ir kitas mažumas, save apsiskelbdama "antifašistine" valstybe, todėl niekuo nenusikaltusia. Tuo tarpu žydų bendruomenė, kurią sudaro šiandien 350 registruotų žydų ir keli tūkstančiai, kurie oficialiai neužsirašė žydais, bijodami represijų, reikalauja paskelbti neiškraipytą žydų persekiojimo istoriją ir kaltina necizmu bei antisemitizmu abi Vokietijas. Ši organizacija reikalauja taip pat, kad Rytų Vokietija pasektų Vengrijos pavyzdžiu ir užmegztų diplotatinius ryšius su Izraeliu.

VENGRIJA PASIRAŠĖ SU BELGIJA SVARBIĄ SUTARTĮ

Belgijos vyriausybė pranešė, kad š.m. lapkričio mėn. 4 d. buvo pasirašyta riboto karinio bendradarbiavimo sutartis su Vengrija. Šia sutartimi, pirma tokia su Rytų Europos valstybe, siekiama ieškoti glaudesnio bendradarbiavimo su Varšuvos pakto valstybėmis. Ji esanti pradinis įnašas, siekiant taikos ir sutarimo Europoje.

Vengrijos žinių agentūra MTI pranešė, kad, anot Vengrijos Gynybos ministerio Ferenc Karpati, šioji sutartis yra pagrindas tolimesniems siekiams, bet konkrečiai tų siekių neišvardino.

Reuterio žinių komunikate minima apie kariuomenės vadų ir štabų tarpusavius vizitus, taip pat karių, istorikų, gydytojų bei muzikų.

GORBAČIOV'AS ATRIŠTO MAIŠO NEBEUŽRIŠA

Pasaulio spaudoje beveik kasdien rašoma apie Gorbačiov'o reformų sąjūdžio sukeltą laisvės potvynį, greitai užliejantį visą Sovietiją ir jos okupuotas arba kontroliuotas Europos valstybes. Savo spalio mėnesio lankymosi metu Suomijoje jis matė nemaža plakatų su užrašais GRĄŽINKITE KARELIJĄ, primenančių jam, kad nežiūrint jo gražių žodžių, pasakytų suomiams ir Suomijai, ši maža ir narsi tauta neužmiršo ir nepamirš visų begėdiškų skriaudų, kurias nuo carų gadynių jai padarė Maskva. Nepamirš ir atplėštųjų savo žemių. Gorbačiov'o užuominos, kad Suomija būtų sektinas pavyzdys, nebuvo reikalingos: Estija, Latvija ir Lietuva visai atvirai kalba apie siekimą panašaus statuso ir nepriklausomybės, kokius turi Suomija, ir ta kryptimi jau padaryta konkrečių žingsnių. Nemaža Suomijos bendrovių jau užmezgė tamprius ryšius su Estijos gamybi-

/ nukelta į 2 psl...../

MIRĖ LIETUVOS GENERALINIS GARBĖS KONSULAS dr. JONAS ŽMUIDZINAS

Dr. Jonas Žmuidzinas, Lietuvos Generalinis Garbės Konsulas Kanadai, diplomatas ir rašytojas, išgyvenęs 91 metus, mirė Toronte š.m. lapkričio 3 d.

Jis buvo gimęs 1898.VI. 10 d. Keturvalakiuose, Vilkaviškio apskr. 1920 m. baigęs Kauno "Saulės" gimnaziją, studijavo teisę Prancūzijoje, Montpellier Universitete 1924-27 m. Teisės studijas gilino 1928-29 m. Paryžiaus U-te, įsigydamas viešosios teisės ir politinės ekonomijos doktorato kursų diplomus.

Nuo 1930 m. dirbo Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijoje, 1932-37 m. buvo vicekonsulas, Lietuvos pasiuntinybės Londone konsularinio skyriaus vedėjas, 1937-40 m. centre konsulas, pasiuntinybės I-sis sekretorius. Taip pat buvo radiofono spaudos apžvalgos redaktoriumi ir skaitovu 1937-39 m.

Vokietijon pasitraukė 1944 m., 1947 m. išvyko Anglijon, o 1951 m. atvyko Kanadon. Čia įsijungė į Kanados Lietuvių Bendruomenės politinį komitetą, būdamas jo pirmininku. 1962 m. vasario mėn. 10 d. paskirtas Lietuvos konsulu Kanadai Toronte ir tų pačių metų rugpjūčio mėn. 15 d. pakeltas generaliniu konsulu.

Lietuvių periodinėje spaudoje dalyvavo nuo 1920 m. Jis yra išleidęs novelių rinkinį "Ryto Kraujas" 1928 m., poemą "Pajūrio Himnas" 1938 m., apsakymų rinkinį "Runcė ir Dandierinas" 1969 m. Rašytojo talentą naudojo oficialioms savo pareigoms, stilingai ir prasmingai, kondensuotai paruošdamas įvairias kalbas, sveikinimus minėjimų progomis ir diplomatiniuose reikaluose.

Svarbūs yra jo atlikti moksliškieji darbai ir vertimai: 1969 m. Paryžiaus U-te apgynė tezę iš Lietuvos ir Lenkijos istorijos (Liublino Unija 1569 m.), už ką gavo teisių daktaro laipsnį. Praplėsta tezė buvo išleista Paryžiuje 1978 m. atskiru veikalu. Į prancūzų kalbą išvertė Lietuvos 1529 m.statutą, kurio vienas rankraščio

Dr. Jonas Žmuidzinas

nuorašas padėtas Paryžiaus Biblioteque Nationale, o kitas - Pensilvanijos U-to bibliotekoje.

Liko sūnus Jonas Stasys, fizikas mokslininkas, gyvenąs JAV.

Netekome plačios erudicijos diplomato, liudininko įvairių svarbių politinių įvykių, nuoširdžiai ir garbingai atstovavusio savo tautą ir valstybę bei išeivijos lietuvius ilgus metus. **b.**

Lietuvos TSR Pilietybės Įstatymas-Projektas

/ p a b a i g a /

V. LIETUVOS TSR PILIETYBĖS KLAUSIMU SPRENDIMO TVARKA

27 straipsnis - Prašymų ir teikimų Lietuvos TSR pilietybės klausimais padavimas

Lietuvos TSR pilietybės suteikimo, atsisakymo ir grąžinimo klausimas svarstomas suinteresuoto asmens raštišku prašymu. Prie prašymo dėl pilietybės suteikimo turi būti pridėtas gimimo liudijimo nuorašas, pažymos apie nuolatinę gyvenamąją vietą, darbą (užsiėmimą) ir lietuvių kalbos mokėjimą.

Neturinčių 18 metų amžiaus asmenų prašymas suteikti Lietuvos TSR pilietybę, atsisakyti Lietuvos TSR pilietybės ar ją grąžinti paduoda jų teisėti atstovai.

Prašymai suteikti Lietuvos TSR pilietybę, atsisakyti Lietuvos TSR pilietybės ar ją grąžinti, taip pat teikimai atimti Lietuvos TSR pilietybę paduodami Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumui per rajono, miesto Liaudies Deputatų Tarybą.

Asmenys, gyvenantys kitoje valstybėje ir turintys teisę šio įstatymo numatytais atvejais įgyti Lietuvos TSR pilietybę, prašymus paduoda per Lietuvos TSR atstovybę arba tiesiog pasiunčia Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumui.

28 straipsnis - Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pilietybės komisija

Lietuvos TSR pilietybės klausimams preliminariai svarstyti sudaroma Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pilietybės komisija.

Pilietybės komisijos personalinę sudėtį tvirtina Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas.

Komisija turi teisę pakviesti į savo posėdį asmenį, kurio atžvilgiu sprendžiamas pilietybės klausimas, pavesti valstybiniams ir visuomeniniams organams bei organizacijoms, kad jie per komisijos nurodytą laiką pareikštų savo nuomonę ir pateiktų reikiamą medžiagą dėl komisijos nagrinėjamo prašymo ir teikimo.

Komisijos posėdžiai yra teiseti, kai juose dalyvauja daugiau kaip pusė jos narių. Komisijos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma.

Dėl kiekvieno prašymo pateikia Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumui svarstyti konkretų pasiūlymą. Komisijos sprendimai įforminami protokolu, kurį pasirašo visi komisijos posėdyje dalyvave jos nariai.

29 straipsnis - Prašymų ir teikimų Respublikos pilietybės klausimais sprendimas Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume

Lietuvos TSR pilietybės suteikimo, jos atsisakymo, grąžinimo ar atėmimo atvejais Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas leidžia įsakus, o atmetus prašymus ar teikimus, priima nutarimus.

Įsakas dėl Lietuvos TSR pilietybės suteikimo priimamas asmeniui davus Ištikimybės R e s p u b l i k a i priesaiką.

30 straipsnis - Lietuvos TSR pilietybės aktų skelbimas

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakai dėl Lietuvos TSR pilietybės suteikimo, grąžinimo ar atėmimo skelbiami "Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės žiniose".

31 straipsnis - Pakartotinis prašymų ar teikimų Lietuvos TSR pilietybės klausimais svarstymas

Pakartotiniai asmenų prašymai suteikti Lietuvos TSR pilietybę, atsisakyti Lietuvos TSR pilietybes ar ją grąžinti, taip pat teikimai atimti Lietuvos TSR pilietybę priimami ne anksčiau kaip po vienerių metų nuo ankstesnio sprendimo priėmimo.

32 straipsnis - Lietuvos TSR pilietybės dokumentų rengimas

Lietuvos TSR pilietybės dokumentus rengia ir tvarko Respublikos vidaus reikalų tarnybos.

33 straipsnis - Prašymų ir teikimų Lietuvos TSR pilietybės klausimais svarstymo tvarka

Prašymų ir teikimų Lietuvos TSR pilietybės klausimais svarstymo ir priimtų sprendimų vykdymo tvarką nustato Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba.

VI. TARPTAUTINĖS SUTARTYS

34 straipsnis - Tarptautinių sutarčių taikymas

Jeigu tarptautine sutartimi, kurioje dalyvauja Lietuvos TSR, nustatytos kitokios taisyklės, negu išdėstytos šiame įstatyme, tai taikomos tarptautinės sutarties taisyklės.

VII. BAIGIAMIEJI NUOSTATAI

35 straipsnis - Baigiamieji nuostatai

Lietuvos TSR pilietybės įstatymui visiškai įgyvendinti nustatomas dviejų metų terminas nuo jo įsigaliojimo.

/Šis tekstas buvo atspausdintas "Tiesoje", 1989.IX.28 d., Nr.226/.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS-"NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366–6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – $ 22.00
Rėmėjo – $ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

/.....atkelta iš 1 psl./
h.n.

niais vienetais ir bendrovėmis. Tokį bendravimą jau pradėjo ir Lietuva su Latvija. Vakariečių spauda, tarp įvairių kitų galimybių mini ir Pabaltijo valstybių "finlandizaciją", t.y. išsikovojimą panašaus stovio, kaip Suomija, gal net įmanomoj konfederacijoj su Suomija. Kad Gorbačiov'as ima galvoti apie Baltijos jūros tautas, įrodo jo pažadas, padaryti Baltijos jūrą "beatomine zona", išplukdant iš jos visus sovietų branduoline energija varomus povandeninius laivus. Kas be ko, teisingai Vakarų žinių agentūros pastebi, kad tie povandeniniai laivai paseno ir per daug dažnai skęsta ir užsidega, teršdami Norvegijos, Švedijos ir visų kitų Baltijos pakrantę siekiančių valstybių žemę ir vandenis.

Neramumai nesibaigia ir Karpatų, ir Kaukazo slėniuose. Tebeverda ir pačios motinėlės Rusijos katilas. O prieš kelias dienas pasigirdo protesto balsai ir Bulgarijoje, ištikimiausioje carinės ir sovietinės Rusijos kaimynėje, kai jos sostinėje Sofijoje apie 5000 išdrįso viešai pareikšti savo nepasitenkinimą nevaržoma ir nekontroliuojama aplinkos tarša. Minioje girdėjosi šauksmai DEMOKRATIJA ir REFERENDUMAS, ir valdžios leistos demonstracijos atstovai įteikė prašymą, pasirašytą 11,500 žmonių, reikalaujančių nebeteršti Bulgarijos žemių ir vandenų.

Naujos riaušės kilo ir Jugoslavijoje Kosovo provincijoje, kurios truko 2 dienas ir kurių metu žuvo bent 3 žmonės.

KITI APIE MUS

Reuterio žinių agentūros pranešimas apie Lietuvą, atspausdintas Montrealio THE GAZETTE dienraščio lapkričio 4 d. numeryje tokia antrašte: LITHUANIAN PARLIAMENT PASSES NEW LAWS ALLOWING INDEPENDENCE VOTE, CITIZENSHIP (LIETUVOS PARLAMENTAS PRIĖMĖ NAUJUS ĮSTATYMUS, LEIDŽINAČIUS BALSUOTI UŽ NEPRIKLAUSOMYBĘ (IR DĖL) PILIETYBĖS).

Baltijos sovietinės Lietuvos respublikos parlamentas vakar (t.y. lapkričio 3 d., h.n.) priėmė įstatymus, kuriais bus leidžiama pravesti referendumą, siekiant nepriklausomybės (ir atsiskyrimo) nuo Sovietų Sąjungos ir įvedimą atskiros Lietuvos pilietybės. Šie įstatymai priimti Aukščiausios Tarybos susirinkimo, yra paskutinieji žingsniai žengti Lietuvos ir jos seserų Baltijos respublikų, Estijos ir Latvijos, siekiant atsitolinti nuo Maskvos.

Visos trys respublikos buvo nepriklausomos valstybės nuo 1918-1940 (metų), kai jos tapo inkorporuotos Sovietų Sąjungon, pagal Sovietų-Nacių paktą, kuriuo buvo pasidalinta įtakų zonomis Rytinėje Europoje. Lionginas Vasiliauskas, vienas masinio Lietuvos SĄJŪDŽIO organizacijos atstovų, pareiškė, kad šis pilietybės įstatymas atpalaiduoja visus Lietuvos piliečius nuo įsipareigojimų kitoms valstybėms, - įskaitant ir Sovietų Sąjungą.

Įstatymas, pirmas toks priimtas Sovietų Sąjungoje, irgi siekia sutvarkyti rusų etninės grupės imigraciją, kuri ypatingai paveikė Latviją ir Estiją. Referendumo įstatymas leidžia pravesti referendumus visoje respublikoje, pasisakant svarbiais klausimais, įskaitant ir žmonių apsisprendimą.

'Tai, žinoma, reiškia apsisprendimą už pačios Lietuvos nepriklausomybę', - pasakė Vasiliauskas. 'Referendumo įstatymas buvo paruoštas jau prieš kiek laiko, bet negalėjo būti priimtas be Lietuvos pilietybės įvedimo'."

● Lapkričio 7 d. vakarinėje Kanados televizijos programoje buvo trumpai parodyta, kaip Vilniuje, Spalio Revoliucijos minėjimo parado metu, demonstruojantieji prasiveržė pro policijos apsaugą ir bandė sutrukdyti Sovietų tankų paradą. Girdėjosi ir matėsi šūkiai, reikalaujantieji Raud. Armijai važiuoti namo.

LIETUVIŲ ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

1989 m. Š. Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės įvyks š.m. **lapkričio mėn. 18-19 d.d., CLEVELAND'o Lietuvių Namuose, 877 East 185-th St., Cleveland, Ohio USA, tel: 216-531-2131.** Bus žaidžiama 4 ar 5 ratų šveicarų sistema. Varžybas numatoma vykdyti dvejose klasėse, pagal žaidėjų klasifikaciją.

Laimėtojui teks **Dr. Algirdo Nasvyčio prisiminimo pereinamoji taurė.** Piniginės premijos - pirmųjų trijų vietų laimėtojams.

Dalyvių registracija - iki š.m. lapkričio mėn. 12 d. imtinai, šiuo adresu:

VYTAUTAS NASVYTIS, 1234 West Blvd., Cleveland, OH 44102, USA., tel: 216-631-0210.

Smulkios informacijos siuntinėjamos visiems šachmatų vienetams ir pavieniams žaidėjams, kurių adresus turime. Suinteresuoti prašomi kreiptis į V. Nasvytį.

ŠALFASS Centro Valdyba
ŠALFASS Šachmatų Komitetas

****

ROMOS SIMPOZIUMAS SOVIETŲ SĄJUNGOS NACIONALINĖS POLITIKOS KRIZĖS KLAUSIMAIS

Doc. V. Skuodis

2.

/ Tekstas doc. Vytauto Skuodžio kalbos, kurią jis pasakė Romos Simpoziume/

LIETUVA SOVIETŲ SĄJUNGOS NACIONALINĖS POLITIKOS KRIZĖJE

Tai kas dabar Lietuvoje vyksta, galima pavadinti vienu žodžiu - atgimimas (renesansas). Savo dvasia jis yra panašus į XV-XVI amžių Italijos renesansą, kuris tiek daug davė ne tik darbščiai ir talentingai italų tautai, bet ir viso Vakarų pasaulio kultūrai.

Italų renesanso įtaka buvo stipriai jaučiama ir Lietuvoje. Renesanso ir vėlesnių laikų architektų ir menininkų darbai ir jų įtaka paliko Lietuvoje ryškius pėdsakus, kurie ir šiandien byloja, jog Lietuva buvo ir yra kultūros kraštas.

Kada Italijoje prasidėjo renesanso epocha, Lietuva buvo didelė ir galinga valstybė, kuri lyg nenugalimas barjeras gynė Vakarų Europą nuo agresorių iš Rytų. Deja taip atsitiko, kad Lietuva apsilpo ir XVIII a. pabaigoje buvo užgrobta iškilusios ir sustiprėjusios Rusijos. Pastangos išsivaduoti Lietuvoje buvo ryškios per visą XIX amžių, ir tiktai I-jam pasauliniam karui baigiantis, Lietuva vėl tapo laisva ir nepriklausoma valstybė. 1921-siais metais ji buvo priimta į Tautų Sąjungą, kuri buvo dabartinės Jungtinių Tautų organizacijos pirmtakė.

Laisva Lietuva per labai trumpą laiką labai sustiprėjo ekonomiškai, aukštą lygį pasiekė švietimas ir tautinė kultūra. Tačiau tas laisvės "aukso amžius" Lietuvoje truko tiktai 20 metų.

Vykstant II-jam pasauliniam karui, Sovietų Sąjunga 1940 metų birželio 14 dieną paskelbė Lietuvai ultimatumą ir senkančią dieną užplūdo šimtai tūkstančių Raudonosios Armijos karių. Okupuotoje Lietuvoje po kelių savaičių buvo suorganizuotas farsas Lietuvos "laisvanoriško" prisijungimo prie Sovietų Sąjungos. Tas Maskvos-Kremliaus melas tebekartojamas ir šiandien.

Okupacija buvo suplanuota jau 1939 metų rugpjūtyje, kada Sovietų Sąjunga ir Vokietija rezgė ir draugystės sutartį. Pagaliau rugpjūčio 23 dieną ji buvo pasirašyta kartu su slaptaisiais Molotovo-Ribbentropo protokolais apie politinių interesų sferų pasidalinimą Rytų Europoje. To slapto susitarimo aukomis tapo ne tik Lietuva, Latvija ir Estija, bet ir Lenkija, Suomija bei Rumunija. Toji sutartis davė pradžią II pasauliniam karui.

Šitų slaptų Molotovo-Ribbentropo protokolų ir Stalino-Hitlerio susitarimų 50 metų sukaktį neseniai plačiai ir energingai paminėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojai. Apie juos daug rašė ir pasaulinė spauda.

Taigi, Lietuvos aneksija jau tęsiasi beveik 50 metų. Tai pati didžiausia lietuvių tautos nelaimė per visą lietuvių tautos istoriją.

Ribotas laikas, pagaliau ir šio prenešimo konkreti tema neleidžia plačiau kalbėti apie tuos 50 metų, tapusių ištisa lietuvių tautos tragedija, kuri pareikalavo milžiniškų fizinių ir dvasinių aukų. Visa tai išsamiai ir gražiai aprašė italų mokslininkas dr. Guido Michelini savo straipsnyje "LIETUVA: nuo stalininių represijų iki šiandieninio atgimimo", kurį neseniai atspausdino vieno Italijos universiteto žurnalas "Vita e pensiero".

Kas dabar Lietuvoje vyksta yra tikrà, tačiau taiki revoliucija. Dabar visa lietuvių tauta pakilo į kovą už pilną žmogaus ir pavergtos lietuvių tautos teisių įgyvendinimą taip, kaip tas teises supranta laisvasis pasaulis.

Gerai žinoma, kad žmogaus teisės gali būti pilnai įgyvendintos tiktai laisvame ir tikrai demokratiškame krašte. Tai gerai supranta ir pavergtoji lietuvių tauta, pakilusi į kovą už savojo krašto laisvę.

Dabar Lietuvoje vyksta ir tikras stebuklas. Dar taip neseniai, vos prieš keletą metų, Lietuvos vardą garsino persekiojamos Lietuvių Bažnyčios Kronika, politinių kalinių bylos, pavienių Lietuvos disidentų drąsūs balsai. Dabar gi, nuo 1988 metų vidurio, į kovą už Lietuvos teises ir laisvę pakilo beveik visi, nuo vaikų iki šimtamečių senelių.

Lietuvoje manevruodama valdžia buvo priversta padaryti tikėjimo ir Bažnyčios tolerancijos regimybę. Išsilaisvino spauda ir palengvėjo ryšiai su uzsienio kraštais. Nebetrukdomos dažnos ir gausios protesto demonstracijos ir mitingai, į kuriuos susirenka iki 200 tūkstančių žmonių. Reikšmingą vaidmenį atlikusią pogrindžio spaudą pakeitė gausi ir įvairi formalioji spauda, kuri yra platinama atvirai. Atsikūrė daug laisvosios Lietuvos laikais egzistavusių organizacijų ir partijų. Atsirado daug naujų organizacijų, nors jos yra neoficialios. Keliolika anksčiau veikusių oficialių organizacijų atsiribojo nuo centrinės priklausomybės Maskvai. Tokios priklausomybės nori atsisakyti ir dirbtinai sudaryta Lietuvos komunistų partija.

* * *

Pagrindine jėga visų dabartinių Lietuvos pasikeitimų yra Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis, kuris susikūrė 1988 m. birželio 3 dieną ir dabar turi daugiau kaip 300 tūkstančių vien tik aktyviųjų narių. Sąjūdis turi savo seimą ir to seimo tarybą, kurios pirmininku yra prof. Vytautas Landsbergis.

Sąjūdis veikia Lietuvos TSR Konstitucijos rėmuose, todėl Stalino-Brežnevo dvasios centrui Maskvoje vis dar nėra preteksto užgniaužti Sąjūdžio veikimą ir likviduoti tautos pasiektus demokratinius iškovojimus. Sąjūdis Lietuvoje yra įteisintas įstatymais. Jo vadų įtaka ir poveikis yra didelis ne tik respublikos valdžiai, bet ir Lietuvos kompartijos centro komitetui.

Sąjūdžio dėka, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas buvo priverstas išleisti eilę įstatymų, kuriais buvo įteisintas tautos himnas, tautinė vėliava, leista tautinė heraldika, už kurių panaudojimą vos prieš kelis metus buvo taikomos griežtos bausmės. Buvo išleistas įstatymas, patvirtinantis, jog Lietuvoje lietuvių kalba yra valstybinė kalba.

Pagaliau, Sąjūdžio poveikio dėka, šių metų gegužės mėnesį Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba priėmė labai radikalų istorinį dokumentą - Deklaraciją apie suverenitetą, kuriame aiškiai pasakyta, kad Lietuva buvo jėga prijungta prie TSRS, kad TSRS vyriausybė ir dabar ignoruoja netgi Lietuvos tikro ekonominio savarankiškumo siekius ir kad vienintelė išeitis iš susidariusios sunkios padėties - atkūrimas valstybinio suvereniteto. Tuo pačiu į Lietuvos TSR Konstituciją buvo įvestos kelios reikšmingos pataisos, jų tarpe 70 straipsnio pataisa, kuri skelbia, jog Lietuvos TSR turės galią tiktai tie TSRS įstatymai, kuriuos priims arba ratifikuos Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba.

Reikšminga, kad pavasarį įvykusiuose rinkimuose į TSRS Aukščiausiąją Tarybą Lietuvoje, iš 42 išrinktųjų, 36 buvo Sąjūdžio vadai arba Sąjūdį palaikantieji deputatai. Tuose rinkimuose Lietuvos komunistų partija patyrė didžiulį pralaimėjimą.

* * *

Negalima nuneigti fakto, kad visų tų pasikeitimų Lietuvoje prielaidas sudarė M. Gorbačiovo vadovaujamos TSKP refomų paskelbimas, žinomų "glasnost" (viešumo) ir "perestroikos" (pertvarkos) vardais. Vakaruose gerai žinoma, kad tas reformas sąlygojo rimtos problemos, susijusios su tolesnio TSRS imperijos egzistavimo klausimais. Milžiniška TSRS imperija ir jos valdymo sistema atsidūrė aklavietėje, kuri pirmiausiai reiškia ekonominę šalies katastrofą, ideologinę, politinę, socialinę, ekologinę, kultūrinę ir tautinių santykių krizę.

Jau ketveri metai, kai paskelbtoji ekonominių reformų programa stovi vietoje. Per tuos ketverius metus ekonominė krašto būklė dar pablogėjo. To priežastis - stipri stalinistų ir brežnevinės stagnacijos šalininkų įtaka.

Lietuva, Latvija ir Estija pirmosios parodė iniciatyvą išjudinti "perestroikos" veikimą savo respublikose su sąlyga, jeigu joms bus suteiktas visiškas ekonominis savarankiškumas ir visiška veikimo laisvė. Tam yra reikalingas pilnas žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių įgyvendinimas. Po ilgų svyravimų Maskva sutiko eksperimentuoti ir Pabaltijo kraštams duoti sąlyginį ekonominį savarankiškumą, tačiau ir toliau juose paliekant savo totalitarinį režimą. Kad taip bus, buvo gerai žinoma ir anksčiau. Todėl Pabaltijo kraštų gyventojams neliko nieko kita, kaip tik dėl Maskvos delsimo, patiems pasiimti dalį teisių ir laisvių, apie kurias buvo kalbėta anksčiau.

Tačiau įstatymai, varžantys ir labai apribojantys lietuvių teises ir laisvę, dar neatšaukti, o Maskva grąsina vis dažniau. Represijos ir teroras Lietuvoje ir kitose Pabaltijo respublikose gali prasidėti ir dabar. Tai patvirtina š. m. rugpjūčio pabaigoje paskelbtas TSKP Centro komiteto "Pareiškimas dėl padėties tarybinio Pabaltijo respublikose". Tame pareiškime yra ir tokios užuominos: jeigu tie kraštai ir toliau sieks laisvės, "Pabaltijo tautų likimui grėsia rimtas pavojus (...). Padariniai galėtų būti tautoms katastrofiški. Galėtų iškilti klausimas dėl paties jų gyvybingumo".

Viena priežastis, kuri TSKP Centro Komitetą, Politbiurą ir Gorbačiovą tiesiog įsiutino, buvo ta, kad Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos sudarytoji vyriausybinė komisija paskelbė slaptų Stalino-Hitlerio (Molotovo-Ribbentropo) susitarimų ir jų pasekmių tyrimų išvadas, kurios įrodė Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos 1940 metais tikrumą ir tebesitęsiančios jų aneksijos faktą. Nežiūrint piktos Maskvos reakcijos, š.m. rugsėjo 23 dieną Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos sesijoje, tos komisijos išvados buvo priimtos vienbalsiai.

Laisvės siekimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje jau nebesutramdomas. Tai parodė pasaulyje iki šiol negirdėta protesto forma, kada rugpjūčio 23 dieną iki pusantro milijono pabaltiečių susikibę rankomis sudarė gyvą grandinę, kuri sujungė visą Lietuvą, Latviją ir Estiją. Tą milijoninę demonstraciją gražiai pagerbė Italijos dienraštis "La Repubblica" rugsėjo 8 dienos savaitiniame priede.

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Speciali ELTOS informacija:

V. PETKUS, A. TERLECKAS, A. BURAČAS IR J. MUGEVIČIUS JAU AMERIKOJE

Viktoras Petkus, Antanas Terleckas, Antanas Buračas ir Jonas Mugevičius atvyko į Ameriką iš okupuotos Lietuvos dalyvauti Amerikos Lietuvių XI Kongrese Los Angeles ir VLIKO Seime Baltimorėje, lapkričio 3-5 dienomis.

V. Petkus yra Lietuvos Helsinkio grupės steigėjas. Iš pirmosios Lietuvos Helsinkio grupės gyvi yra likę tik V. Petkus ir Tomas Venclova. Kai Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Komisija buvo pasiūliusi Helsinkio grupes Sovietų Sąjungoje kandidatėmis Nobelio Taikos premijai, V. Petkus buvo išrinktas lietuvių atstovu.

A. Terleckas yra Lietuvos Laisvės Lygos pirmininkas ir kūrėjas. Tai drąsus bekompromisinis kovotojas už Lietuvos nepriklausomybę. Jis yra iškalėjęs apie 17 metų Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose. 1975 metais jis parašė preiškimą J.V. Andropovui, tuometiniam KGB vadovui, pavadintą "Gerbkit mano teises" ir kaip atpildą gavo vėl nemokamą kelionę į Sibirą. Baigęs ekonominius ir istorinius mokslus, jis turėjo tolimesnį savo "akademinį išsilavinimą" tęsti kalėjimuose. A. Terleckas ir V. Petkus buvo iš kalėjimo paleisti 1988 m. ir grįžę į tėvynę, tuoj vėl įsijungė į aktyvią Lietuvos laisvinimo kovą.

A. Buračas, ekonomistas, Sovietų Sąjungos liaudies deputatas, atstovaujantis Lietuvai, Lietuvos Sąjūdžio Tarybos narys ir vienas iš "Atgimimo" redaktorių, aktyviai dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės veikloje.

J. Mugevičius atstovauja Lietuvos Demokratų Partijai.

Amerikos Lietuvių Kongrese jie visi pasakė patriotines kalbas, nušviesdami dabartinę okupuotos Lietuvos padėtį ir ten daromus žygius Lietuvos laisvei.

V. Petkaus, A. Terlecko, A. Buračo ir J. Mugevičiaus maršrutas

Iš Lietuvos atvykę svečiai Viktoras Petkus ir Antanas Terleckas vyksta į Čikagą spalio 26 d. ir padarys visuomenei pranešimus spalio 27-28 dienomis. Jonas Mugevičius ir Antanas Buračas vyksta į New Yorką.

Washingtone jiems yra rengiami pasimatymai su Kongreso, valdžios ir spaudos atstovais.

Lapkričio 3-5 dienomis jie visi dalyvaus VLIKO Seime Baltimorėje. Lapkričio 11 d. V. Petkus ir A. Terleckas vyksta į Clevelandą susitikti su ten gyvenančiais lietuviais ir juos painformuoti. Jų keliones ir susitikimus organizuoja Amerikos Lietuvių Taryba, padedama VLIKO.

AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE

/ tęsinys /

Ojaras MEDNIS

Iš skyriaus **"TRYS SĄSIUVINIAI"**
/tęsinys /

Naktį atsikliuvom į kažkokį sodžių, čia mokykloje praleidom likusią nakties dalį. Anksti iš ryto, dar neatšilusius, mus ginė toliau. Už 3 km. kitame sodžiuje, laukė atviros automašinos. Susodino. Konvojininkas atsisėdo greta vairuotojo. Taip važiavome ligi pavakarių. Viename sodžiuj kolona sustojo. Visi mirtinai sušalę. Pasigirdo komanda: "Nakvynes ieškotis patiems!" Ir šitaip tris paras iš eilės! Net keista, kaip niekas iš mūsų nevirto ledo gabalu.

GRUODŽIO 16-ąją, sustingusius nuo šalčio ir košiančio vėjo, mus atvežė Krasnojarskan. Tenai suvarė į plytų gamyklos Nr. 1 darbininkų bendrabutį, kuris stovėjo tuščias. Sienos apledijusios, langai vietom išdaužyti. Davė akmens anglių, bet mes jų nesugebėjom įkurti. Nebuvo jokios malkos prakuroms.

Per dvi dienas apsikuopėm, apšilom. Davė senas metalines lovas. Vietoj matracų - blakių prilindusios lentos. Įsitikinom, kad blakės perkenčia didelius šalčius ir, vos tik kiek atšilus, atsigaivelėja.

GRUODŽIO 19-oji. Plytų "gamykla" Nr.1. Molio vagonetėmis priveža iš netolimo karjero. Vagonetes po vieną traukia arklys (taip pat tiktai vienas). Ją arklys pritempia ligi šlaito, tada arklį iškinko, o prie vagonetės prikabina trosą. Gervės mechanizmas vagonetę užvelka aukštyn, čia molį išpila į bunkerį ir jame maišo su vandeniu. Masę išspaudžia pro keturkampį vamzdį, ir darbininkas išvarytą "dešrą" specialiu įtaisu supjausto į keturias dalis (keturios žalios plytos). Paskiau jas įstato į medžio rėmus, pašauna į tunelius ir padžiovina, po to išdegina... Mano darbas vedžioti už pavadžio arklį. Mamą nusiuntė į bulvių bazę perrinkinėti sušalusių bulvių. Epilepsijos priepuoliai dabar jai kartojasi rečiau, bet valdžios organai jos nevaro prie sunkių darbų, pavyzdžiui, kasti molio.

Vėliau manęs pasigailėjo ir iš darbo šaltyje paėmė į degyklos mechaninę dirbtuvę. Ten aš netrukdamas pasišoviau dirbti tokiu kaip ir budinčiu elektriku. Man reikėjo prižiūrėti, kad gerai dirbų pagrindinis elektros motoras, varantis visus molio maišymo ir padavimo mechanizmus. Naktinėje pamainoje pasilikdavau vienui vienas. Nutrūkus pavaros diržui, mano uždavinys buvo dumti namo, pas odos siuvėją. Dieninėje pamainoje dirbdamas žiūrėjau, kaip senbuviai, dirbtuvės darbininkai, daro kibirus (iš senų stogų skardos), kaip alavuoja vario kaltilus. Šitaip prisižiūrėdamas, išmokau šį bei tą ir pats pasidirbti. Patalpose buvo šilta ir greičiau ėjo laikas. Retsykiais vietiniai mane pavaišindavo duonos kriaukšleliu ir dar šiuo tuo, kas ką būdavo įsidėjęs pusdienių.

Kartą iš smalsumo (pinigų jau nebeturėjome) užėjom į toloką turgų, kur pardavinėjo tik privatininkai. Duonos "plytelė" kainavo 30-40 rb. Katiliukas bulvių (apie 4 kg) - 35- 40 rb, kruopos - 5 rb. stiklinė, mėsa - 80 rb kg. Norisi valgyti.

Iš gimtinės nieko nebuvom gavę, ir taip išėjo, kad Kūčių vakarą neturėjome pinigų net puslitriui pieno. Neturėjome nė eglutės, nes miškas labai toli. Aplinkui tik alksnių krūmynai ir tuopos.

GRUODŽIO 24-ąją, atsiėmę dienos duonos normą, dėkojome Visagaliui, kad dar gyvi. Nesam praradę vilties, jog mūsų kančioms greit bus galas. Itin dažnai pradėjome gauti laiškų nuo giminaičių, nuo tėvų draugų bei pažįstamų. Tai teikia jėgų išsilaikyti.

1946 - ieji METAI

SAUSIO 16-oji. Iš kažkur gavom vienos politinių kalinių stovyklos adresą: Kirovo sritis, Kaisko rajonas, Volosnicos gyv. Viliamės, kad ten yra mūsų tėtis. Parašiau nuoširdų maldaujamą laišką stovyklos vyresnybei. Kad atsakytų. Rašėme taip pat Komių autonominės srities viršininkams (bet atsakymo negavom suvisai).

Mieste atidaryta krautuvė, kur galima nusipirkti duonos vadinamosiomis komercinėmis kainomis. Eilių nebūna. Tiktai neapžvelgiama minia, jėgos teisybė, grumtynės. Duoną išperka kaip matant. Išperka tie, kuriems netrūksta įžūlumo ir jėgos. Daugelį išveža ligoninėn. Jie suspausti, sulaužyti. Kitoje komercinėje krautuvėje parduodamos kitos prekės, bet darbininkui jos ne pagal kišenę. Cukraus kaina 150 rb. kg, karamelių - 150 rb. bulvių, miltų 120 rb. kg, šokolado - 400-500 rb. kg. Darbo žmogus į krautuvę ateina kaip į parodą... Dažnas susirašinėjimas su gimtine čionykščiams paštininkams sužadino smalsą. Pastebėjom, kad prasidėjo "cenzūra". Iš vokų išimamas ne visiškai prirašytas popierius ir švarūs vokai (siuntimui atgal). Dingsta retsykiais pasiunčiami červoncai.

Turguje pardavinėja frontininkų atsiųstus rankinius bei kišeninius laikrodžius, gamintus Vokietijoje ir Šveicarijoje. Daug kas europietiška, matyti iš apsirengimo ir apavo, kuriuos čia irgi mitriai pardavinėja.

VASARIO 26-ąją sutikom latvį, kuris kaip nebetinkamas stovyklos darbui, paleistas į laisvę. Sakėsi, kad ten, stovykloje buvęs drauge su mūsų tėčiu (1942). Papasakojo jog tenai nuo nepakeliamo darbo jau 1942 m. gyvų belikę - apie 10% latvių.

KOVO 5-ąją pasklido šnekos, kad JAV atsisakiusios vykdyti bendradarbiavimo susitarimus, jeigu Tarybų Sąjunga neišpildys prašymo likviduoti kolūkius, paleisti iš kalėjimo bei tremties vietų visus išvežtuosius.

KOVO 10-ąją pasiunčiau laišką Raudonajam Kryžiui į Maskvą ir Latvijos atstovybei, prašydamas suteikti man bent kokių žinių apie mūsų tėtį.

Neturim nė kapeikos. Su siaubu galvojam, kurio galo griebtis, kad rytoj išpirktumėm dienos davinį. Čia visi vargetos. Ir iš Rygos pasiųstų pinigų niekaip negalim sulaukti.

Spauda ir paprasta liaudis visokiais žodžiais bei karikatūrom šoko koneveikti Čerčilį (ligi šiol buvo gerasis Čerčilis).

Piniginę 500 rb. perlaidą atsiėmėm KOVO 21-ąją.

BALANDŽIO PRADŽIOJE į plytinę darban pradėjo vedžioti didelę japonų karo belaisvių koloną.

Laisvomis nuo darbo valandomis verčiuosi "prekyba". Komercinėje krautuvėje nusiperku vieną ar du pakelius "Belomorkanal" papirosų. Pakelio kaina 7.50 rb. (20 vienetų). Tada atsistoju prie įėjimo į pirtį ir pardavinėju papirosus po vieną (50 kp.) Kažin kokio biznio nepadarau, bet už vieną rublį galima nusipirkti aliejuje virtos tešlos gniužulą. Kiti berniūkščiai taip pat prekiauja kas kuo prasimanydami. Didesnis biznis prasidėjo, kai ėmiau pardavinėti valdiškoje krautuvėje pirktą morsą. Jį parduoda litrais, o aš prie pirties, šiek tiek "pakrikštijęs", perparduodu stiklinėmis. Reikėjo akylai saugotis milicijos. Gerai, kad mamai kažkas papasakojo apie šitą mano komerciją ir gavau per sprandą. Šitaip pasibaigė ir pyragų valgymas.

BALANDŽIO 6-ąją gauname laišką iš Komių ATSR, iš tokio latvio Latsuono. Jis praneša, jog tėtis šiuo tarpu yra stovykloje OLP-8 (osobyj lagernyj punkt 8) ir, galimas daiktas, nuteistas 10 metų, atimtos teisės susirašinėti. Tuojau pat, rytojaus dieną, išsiunčiau laišką politinių kalinių stovyklų jungtinei vyresnybei (organizacija Ussollag 2), taip pat tiesiai į stovyklą OLP-8...

Tačiau nei tada, nei per visus vėlesnius metus apie tėvą jokio oficialaus atsakymo negavome....

BALANDŽIO 8-ąją iš Latvijos į Krasnojarską atvyko didelė įgaliotinių grupė, jos užduotis buvo suieškoti visus ligi 16 metų amžiaus vaikus, kurie netekę tėvų, ir pargrąžinti juos gimtinėn.

Džiaugsmui nebėra galo! Pagaliau išgelbėti! Bet tuojau pat susivokiam, jog mudviem su seseria tai netinka. Juk su mumis dar motina. Ir skausmas surėmė širdeles. Būtų gaila skirtis su šitiek prisikentusia motina. O ir jai mus išlydint, tektų išgyventi didžiulį sielvartą. Jinai veikiausiai nujaučia, jog tokiu atveju mūsų daugiau nebeišvystų. Kas daryti!! Motina ryžtasi - dėl savo vaikų sveikatos ir gyvybės. Ji nusižeminusi meldžia spec. komendanto, kad šis duotų pažymą, jog neprieštarauja dėl mūsų išvykimo. Galbūt jam vis dėlto prabilo sąžinė, matant mudviejų sutinusius veidus ir rankas.

Pirmąją vaikų grupę numatyta išvežti IV.20. Iš viso būsią trys vežimai.

Tądien neišvažiavom. Pasakė, kad dar nesurinktas reikiamas skaičius. Taip pat ir vagono nesą. Tegul ateisim į stotį apie GEUŽES 2-3 d. Parėjom atgal į savo baraką (5 km). Sugniuždyti. Ypač mama. Kelyje ištiko epilepsijos priepuolis. Jau pradėjom prarasti bet kokią viltį. Prie pat vagono neprisigavom, užtat dabar nežinia, ar jis stovi, ar jau toli. Be mūsų. Galbūt komendanto pažyma netiko? Visokios mintys blaškosi po galvą. Kankinamai slenka dienos. Bemiegės naktys. Ašaros.

GEGUŽĖS 2-ąją visi trys vis dėlto atkankam į stotį ir sužinom... pirmoji vaikų grupė - 130 žmonių - išvažiavusi gimtinėn jau BALANDŽIO 31-ąją! Nelauktai buvęs paduotas vagonas. Štai kaip. Ir vėl naujas smūgis. Dabar reikia laukti. Dešimt dienų ligi Rygos, tiek pat atgal. Šitiek laiko vagonas prabus kelyje.

Pernykštės daržovės kasdien brangsta. Bulvės dabar kainuoja 70 rb. katiliukas. Nėra ko valgyti. Vis standžiau reikia susiveržti diržą. Meginu užsidirbti, meistruodamas visokius indus; už žaliavą eina ir nuplėsto stogo skarda ir konservų tara, iš jų galima sulituoti visokios talpos bidonėlių.

Buvo paskirta žemės bulvėms sodinti. Davė ir bulvių sėklai. Nežinia, kas mūsų dar laukia ateityje, tad bulves vis dėlto pasodinom (o taip norėjosi jas suvalgyti!)

Mamą nuskiria darban į bendrabučių valytojas. Sesė padeda jai plauti grindis. Kitądien mamą siunčia daržovių bazėn perrinkinėti ten jau smarkiai sudygusių bulvių ir kitų daržovių. Darbas ten gana sunkus ir nešvarus, bet galima kokią daržovę nuvogti.

Dienos bėga, o mūsų išvykimas delsiamas. GEUŽĖS 20-ąją gauname laišką iš pirmosios vaikų grupės, iš gimtinės! Rašo, jog pakeliui, Maskvoje, jie perrengti švariais ir naujais drabužiais bei apavu.

Kur užtruko mūsų vagonas? Šito negali suprasti ir Rygos įgaliotinis V. Urtanas, kuris čia, mieste rūpinasi vaikų surinkimu. Vagonas turintis ateiti birželio 10-ąją.

BIRŽELIO 2-ąją atsiimam naujas maisto korteles. Abu su seseria esam laimingi, nes mums išvažiavus, mamai liktų ir mūsų davinys.

Bet ateina ir praeina BIRŽELIO 10-ji ir 20-ji. Vagono nėra. Trūksta pinigų, kad išpirktume visa, ką duoda pagal korteles. Apie bulvių pirkimą nėra ko galvoti. Jos labai brangios. Nors aš dabar uždirbu 200 rb., mama - 120, pinigų neužtenka. Skabom balandas ir gysločius. Dilgynės jau peraugusios, vis dėlto dar valgomos. Bet žolės bulvių neatstoja. Kad išpirktume duoną, tenka parduoti dalį cukraus, muilo ir sudžiūvusių kaulų.

Kankinamai praeina birželis. Kiekvieno naujo mėnesio pirmosios dienos mudviem su seseria tarytum šventė. Tada mama leidžia mažumytį pasmaguriauti cukraus ir duonos. Iš tikrųjų, tokiais kartais sušveičiam dviejų, trijų dienų normą. Komisinėse krautuvėse kai kurių prekių yra užtektinai, bet jos ne mūsų kišenei. Matau, kad ir daugelis senbuvių tik pagano akis, pasižiūri į baltos duonos "plytelę" su kaina prie jos - 120 rb.

/ bus daugiau /

MIRĖ BUVĘS "KELEIVIO" REDAKTORIUS

Jackus SONDA (SONDECKIS), spalio mėn. 13 d. išskridęs į Vilnių dar kartą aplankyti savo sūnaus, garsaus dirigento muz. Sauliaus Sondeckio ir dukters gydytojos, spalio mėn. 14 d. Maskvos aerodrome susirgo ir mirė dukters akivaizdoje.

Velionis J. Sonda yra buvęs Šiaulių miesto burmistru, ilgamečiu Šiaulių ligoninės ligonių kasos vadovu.

II-jo Pasaulinio karo metu pasitraukęs į Vakarus, atvyko į JAV, kur daugelį metų redagavo Bostono lietuvių laikraštį KELEIVIS.

Jau 1913 m. Vilniuje jis buvo redagavęs "Aušrinę", Šiauliuose kelerius metus "Sietyną", "Bendrą Darbą", 1925 m. suredagavo "Sodžiaus Kalendorių", išvertė M. Liubavskio Lietuvos istoriją iki Liublino Unijos, Tugan-Baranovskio "Visuomeninė ir medžiaginė kooperacijos prigimtis" ir kt.

Pastoviai apsigyvenęs Šiauliuose, dirbo daugelio draugijų vadovybėse. Išeivijoje Lietuvos socialdemokratų sąjungos centro komiteto narys ir pirmininkas.

1989.XI.9

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

BE AUKŲ NEBUS DARBŲ!

NORINČIŲ DIRBTI YRA, BET ŠVIETIMAS, KULTŪRINĖ BEI POLITINĖ VEIKLA IR VISI KLB DARBAI NEĮMANOMI BE JŪSŲ AUKŲ.

Paremkite KLB Krašto valdybos visuomeninę-politinę veiklą.
Aukas siųsti ir čekius rašyti :
KLB Krašto valdyba,
1011 College St.,
Toronto, Ont., M6H 1A8

Pakvitavimai bus išduodami paaukojusiems $20.- ar daugiau metų bėgyje.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos veiklai paremti siunčiu ——————

Vardas, pavardė——————————————

Adresas ——————————————————

Mūsų tikslas parduoti pigiau, negu kitos krautuvės.

Importo - eksporto bendrovė ENCHANTĖ INC. malonia praneša, kad yra atidariusi savo parduodamų europietinės sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių VILNIUJE. Bendrovė užtikrina parūpinimą visų dalių su vienerių metų garantija.

Skyriui vadovauja **Vidimantas Kėkštas,** VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

Taip pat savo krautuvėje turime:

SONY, PANASONIC, HITACHI, SHARP, PHILLIPS, FISHER, AKAI, SANSUI, TOSHIBA, FUSI, NEC, GRUNDIG, SIEMENS, SANYO, J.V.C., I.T.T.

Will this equipment work if I move away from Canada?

U.S.S.R.

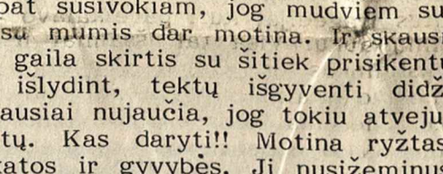

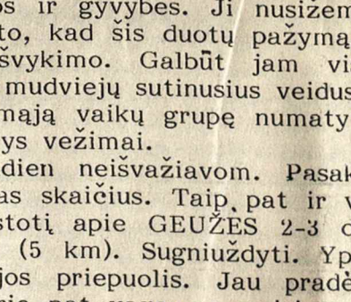

EUROPE

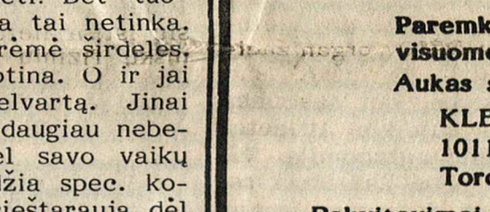

110/220 VOLTS

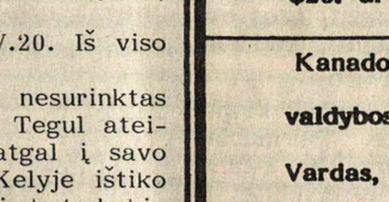

AFRICA

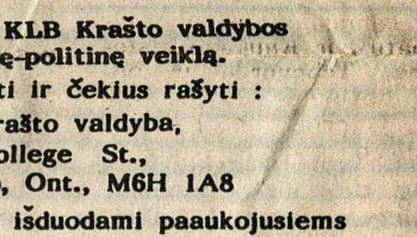

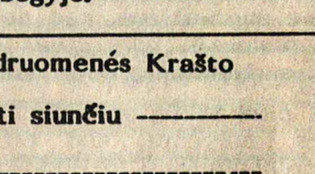

SHARP PRODCUTS FOR SHARP MINDS!

It does if you buy from us !!!

ENCHANTE IMPORTERS EXPORTERS

110/220 V • MULTI-SYSTEM • T/V • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA

2938 Dundas St W.
(Just west of Keele St.)
769-0631

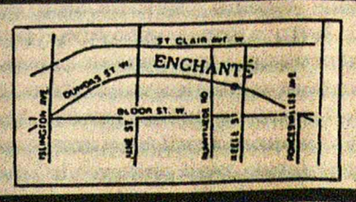

KULTŪRINIS PUSLAPIS

VILNIAUS ANSAMBLIS KONCERTAVO MONTREALYJE

Birutė Vaitkūnaitė - Nagienė

Montrealiečiai su dideliu smalsumu laukė šio koncerto. Jiems nebuvo progos pamatyti ir išgirsti anksčiau gastroliavusio Folklorinio Ansamblio RATILIO, nes Montrealis nebuvo įtrauktas į jų maršrutą. Montrealyje keli dešimtmečiai - kaip buvo puoselėjami mūsų liaudies šokiai, turėjome ir gerą, didelį liaudies instrumentų orkestrą. Tad, 47 dainininkų ir šokėjų bei 36 liaudies ir kitokių instrumentų grojėjų grupė, o dar iš Vilniaus ir iš Vilniaus Universiteto, pritraukė tiek žiūrovų, kad 600 vietų Auditorijai pritrūko kėdžių ir jas teko pristatyti.

Dar didesnį smalsumą sukėlė atvertus programos lankstinuką : kai kurių nematytų-nežinomų šokių pavadinimai, o dar daugiau skambių ir linksmų instrumentų vardai : džingulis, burzgulis, tarškynė, kubiliukas, lunzdelis - ir lumzdelis, priedo smuikai, kontrabasas, akordeonas, būgnas ir kt. Dirba 4 choreografai - J. Lingys, T.Kalibataitė, H. Uznys ir J. Gudavičius, o sceninė kompozicija rūpinosi E. Morkūnienė ir choreografai.

Programa pradėta Vyties emblemos audekle ir vėliavos įnešimu bei trumpais pranešėjos įvadiniais sakiniais- pasveikinimu. Iš karto užimponavo gražių, skambių, puikiai suderintų balsų pasklidusi suvalkiečių daina "Anoj pusėj Nemuno".

Pirmasis šokis - "Obstainas" - stilizuotas, pusiau dvarų, pusiau liaudies stiliumi: laikysena - šventiška ; susitikimai, pasisveikinimai, poravimasis, atsiskyrimai, vėl susitikimai. Čia, šioje pusėje Atlanto, nešokamas, nežinomas, choreografija - T. Kalibaitės. Antrame šokyje - žaidime įdomiai išieškoti mergaičių rankų judesiai kartais visai necharakteringai pavirsdavo į baletiškas rankų laikysenas ir iškrisdavo iš konteksto, nors atlikta gražiai. Pirmosios dalies programa įsisiūbavo į smarkų tempą. Iš karto buvo aišku, kad programa pritaikyta didelei scenai, estradinei nuotaikai. Labai gerai išmankštintų ir susirepetavusių šokėjų tempai vis dažniau polkos ritmu nešė visą sceną, mikliai pasikeisdami , pindamiesi, skriedami, trepsėdami, pašokdami. Geru kontrastu ir nuotaika nuskambėjo tarpe jų,vyrų padainuota, aukštaičių šienpjūvių daina "Šių naktį par naktį" ir sutartinė apie karvytę prie Piemenų Išdaigų. Dėl šio šokio , kurio tema mums būtų nauja, gražiai pradėto atitinkama daina ir labai mikliai piemenukų atlikto, norėčiau pasisakyti: apgadino vaizdą piemenaitės smulkiais koketiškais žingsneliais, užlenktom baletiškom rankelėm, atrodė, lyg priklausytų visai kitai šokių grupei, gal Moysejev'o. Naujų šokių kūrimas, ieškant autentiškumo ir originalumo, ir yra iššūkis bei paskatas choreografui. Tad šios kelios pastabos, tikiuosi, bus taip ir priimtos. Tautinių šokių pynėje organiškai buvo įjungti žaidimai, dainavimai ir puikaus orkestro palyda.

MOMENTAS IŠ VILNIAUS UNIVERSITETO ANSAMBLIO KONCERTO MONTREALYJE
Nuotrauka N. D. BALTRUKONIO

Antroji programos dalis buvo pradėta eisena su žvakutėmis iš salės galo į sceną (maloniai primindami giminiškumą, nes ir Montrealio lietuviai pradėjo Lietuvių Dienų šventėse panašų įėjimą su šviesuliais). Įdomu buvo pamatyti, kaip panaudojamos šokiui verbos, ir Joninių kupolinis, įdomūs sceniniai atributai - vainikai, ratai su žvakutėmis; labai nuotaikingai skambėjo Kupolio pabaigai merginų ir vyrų mormorando à capella palyda. Sadutė buvo kitokia, negu mūsų išlaikyta. Keistai trinktelėjo į akis jaunojo drabužis- baltas, juoda juostele papuoštas, o jaunoji visai kitame stiliuje aprengta. Puikiai atkeliavo kviesliai, pasipuošę šiaudinėmis kepurėmis, puikia garsine palyda. Smagi mišrių balsų atlikta daina "Žirgelį balnojau, kur josiu, kur sustosiu". Vestuviniai šokiai - išradingi, efektingi, sceniški ir jau tokie linksmi, kad net ir nuometuota moteris(nežiūrint jos ,turbūt, svočios statuso) skraidė oru nuo vienų rankų ant kitų, o sūpuoklės irgi gerai sūpavo. Vyrų klumpių šokis, kiek sutrumpintas, negu klasiškai atliekamas, parodė subtilų variantą, kuomet laukėm, kad klumpės stuktelės, o kojos nusileido ant kojinaičių...Taip pat gerai apgalvotos ir atliktos variacijos mišriame klumpių šokyje. Miklus ir smagus skrabalininkas sugrojo linksmą polką. Gaidžio šokį teko vos vieną kartą matyti šiame kontinente, atliktą kadaise berods "Grandinėlės" ansamblio. Šį kartą jis man pasirodė ilgesnis. Pagyvenusių žmonių šokis - išbaigtas savo kompozicijoje, atliktas su patyrimu ir neperšaržuotu jumoru.

Na, ir baigta Subatvakariu, kuriame visas ansamblis iš peties, iš kulnies, iš gerklės ir iš širdies grojo šoko ir dainavo. Žiūrovai atsidėkojo jiems sustojimu ir plojimu. Juozas Piečaitis, Ansamblių iš Lietuvos Koncertų Rengimų K-jos pirmininkas, padėkojo visiems už tokios gražios programos atlikimą, vyriausią Ansamblio vadovą **Vidą Aleksandravičių** apjuosė tautine juosta,simboliškai visus mus jungiančia. Visi ansambliečiai buvo apdovanoti po gražiu gvazdiku ir vokeliu, kuriame buvo ne tik koncerto rengimo komiteto, bet ir "LITO" dovanėlė. Visam ansambliui bendrai buvo įteiktas didelis krepšis gėlių. V. Aleksandravičius visiems padėkojo ir pakvietė užbaigimui sugiedoti Tautos Himną.

Ansamblio meno vadovas ir režisorius - **Vidas Aleksandravičius**, šokių grupės vadovai - **Tamara Kalibataitė ir Henrikas Uznys**, kanklių grupės vadovė - **Daiva Čičinskienė**, orkestro vadovas - **Kastytis Mikiška**, choro vadovas - **Vytautas Abarius.**

Programoje nepažymėta kostiumų bei sceninių atributų kūrėjų pavardė ar pavardės.

Apie šio Ansamblio kryptį Vidas Aleksandravičius taip pasisako: "...Brangindami liaudies meną, mes jam suteikiame naują turinį, naują formą. Manome, kad šodžiais - liaudiškas ir šiuolaikiškas - nusakytume ansamblio meninę krypti".

Nuoširdžiai sutikę nuoširdžiai išleidę, taip pat nuoširdžiai linkime iškiliajam VILNIAUS UNIVERSITETO ANSAMBLIUI, jo gabiems vadovams, dalyviams-klestėti ir toliau kūrybiškai , ir neprarandant originalumo bei autentiškumo.

NUOSTABIOJI ISPANIJA

V. A. Jonynas

(Turisto akimis)

2. Ispanija anaiptol ne vienalytė valstybė, bet savotiška federacija. Nuo 1979 m. konstitucija suteikia atskirom sritims tam tikrą kultūrinę bei socialinę autonomiją. Visiems, tarp kitko žinoma, kad baskai arba katalanai -tai skirtingos tautos. Į Galicijos gyventojus daugumas ispanų žvelgia su pašaipa, panašiai kaip kartais mes į žemaičius. Savaime suprantama, kad ne mums buvo atskirti tuos etninius niuansus, nors gidas mėgino mus įtaigoti, kad sakysim, andalūziečių netgi fizinis tipas skirtingas.

Jei man tektų apibūdinti vienu žodžiu ispanus kaipo žmones, sakyčiau, kad tai **rimti** žmonės. Tikriausiai toks apibūdinimas turi kažką bendro su garsiuoju ispanų išdidumu, bet išdidumas gali juk dangstyti aroganciją, o jos nepastebėjau. "Rimti" jie man todėl, kad santūrūs ir įkvepia pasitikėjimą. Ar ne keista, kai matėm Lietuvoje pirmuosius ispanus, Mėlynosios Divizijos dalinėlių karius, atrodė jie tada gyvo būdo, temperamentingi šnekučiai. Dabar to malimo rankom, mostagavimo, nekalbant apie dainingas intonacijas balse, kaip italų tarpe, nepastebėjau. Kaip nepastebėjau ir, gal būt, tai mums labiausiai įstrigo, pietietiško įžūlumo, agresyvumo prekyboj, noro žūt-būt ką įpiršti. Netgi turistikos savartynuose, kur, rodos, prekijo pareiga įsikibti kaip erkei, ir ten ispanas veizi į tave, kaip į vabalą: nori - imk, nenori - keliauk sveikas! Vien tik Granados čigonės pasirodė uždavinio aukštumoj, svaidydamos savo mezginių staltieses į jau riedantį autobusą, kad bile tik iškištų. Nors gyniausi nesuprantąs kalbos, viena jų sugebėjo man išburti ateitį, žmonai besibaiminant, kad jai tai vien priemonė ištuštinti man kišenes.

Savaime suprantama, turistas retai kada turi progos artimiau pažinti "geležinę liaudį"; nelabai jam rodomi priemiesčiai bei varguolių kvartalai. Nekitaip buvo ir mūsų atveju, nors, tiesą pasakius, nepajutę jokios baimės, mes gerokai pamaklinėjom Madride po abejotino saugumo senamiesčio kvartalus, o Vigo uoste ir Sevilijoj po dar įtartinesnes gatveles. Poilsiavom taip pat Madrido parkuose, o tokie plotai, kaip žinome, dabar Europoje ir Amerikoje yra tapę narkomanų landynėm. (Grįžę matėm televizijoj reportažą iš vieno tokio išprofanuoto Šveicarijos parko). Nors tam tikra spauda rašė, kad įvedus Ispanijon demokratiją, smarkiai pašokęs vagysčių skaičius, kad spaudos kioskai lūžtą nuo pornografinių leidinių ir aplamai, užviešpatavusi Sodoma ir Gomora, jokių tokių apokaliptiškų reiškinių nepastebėjome. Netgi debilų punkų, kurių taip daug Montrealyje, nesutikom. Madride jų nematėm, nors ten po kino seansų gatves tiesiog užtvindo jaunuolių minia. Prireikė nusibelsti į Salamanką, kad išvystumėm pirmą tokį kūtvelą.

Keista, nors buvom vedžiojami savo iškyloj po katedras ir šiaip šventoves, nors žinojom Ispaniją esant (ar buvus) didžiai katalikišku kraštu, nesusidarėm įspūdžio, kad būtų joje bažnyčių pertekliaus. Bent tokio, kaip Montrealyje, kur pasak Mark Twain'o negalima mestelti akmenėlio, neiškūlus kokios katalikų ar anglikonų bažnyčios lango. Iš kitos pusės, tenka pripažinti, kad daug dalykų ispanų religingume, man , Žaliakalnio augintiniui, nepaprastai neskoninga ir svetima. Sakysim, jų pomėgis liete užlieti auksu (pavogtu iš aztekų ir inkų) altorius,

4 psl.

arba aprenginėti madonas drapanėlėm, sijonukais, nelyginant pigios krautuvėlės manekenus. Fodor'as rašo, kad kai žuvo mylimas Sevilijos toreadoras Jeselito 1920 m., Sevilijos Macarena išstovėjusi mėnesiais, mūvėdama našlės rūbais... Tą pačią madoną 1937 m. falangistų generolas Queipo de Llana pakėlė į nacionalistų kariuomenės majorus (Fodor'as nesako, ar ją aprengė karine uniforma). Ispanų gidai ne visada suvokia, kad svetimtautis gali visai

kitaip žiūrėti į tuos daiktus ir kartais rodo jam dalykus, kurie vien sugadina lankytojui aprodomos vietovės įspūdį. Taip, sakysim, Salamankoje gidė būtinai norėjo, kad mes pamatytumėm Nukryžiuotojo skulptūrą, kuriai buvo prilipdyti t i k r i žmogaus plaukai. Iš karto man nubluko visas katedros grožis.

Bet esama mažiau makabriškų dalykų. Ispanai mėgsta švęsti šventes ir vietovės globėjo šventė atsvenčiama su visu deramu pakilimu. Nors mes važinėjome po Ispaniją rugsėjo mėnesį, kada dėl visiems suprantamų priežasčių - derliaus meto - religinių švenčių skaičius itin sumažėja, pasitaikydavo mums kada - ne - kada patekti į miestą ar kvartalą, kur vyko tokia "fiesta". Tai atpažinti būdavo lengva, nes gatvės papuošiamos tokiais atvejais elektrinių lempučių voratinkliukais. Ir visvien įpasitaikė taip, kad beslampinėjant po Oviedo katedros pasalius, mus isgąsdino šūvių trenksmas. Pamanėm: "va, jau rubavoja banką", kai išvydom, kad skvere susigrūdus minia, o iš jos kyšo didžiulės Karalių Katalikų ir Maurų marionetės. Čia pat padrioksėjo orkestras, kažkas kažką kalbėjo mostaguodamas, paskui minia pajudėjo; aiškiai prasidėjo linksmybės, kurios turėjo tęstis kiaurą naktelę. Kažkas yra teisingai pastebėjęs, kad tų "fiestų" didvyriais visada būna barų pardavėjai, nes jiems tenka išbūti ilgas valandas ant kojų, o tačiau patarnavimas visada greitas ir mandagus.

Panašiai buvo ir Santiago de Compostela šventoriuje, tik čia matėme visų iškilmių pradžią. Katedros aikštėn atgabeno ant autovežimio platformos tokią šventojo stovylą. Neprisimenu, kuo jis buvo vardu, bet stovėjo atsirėmęs į X formos stuobrį. Susiformavo dūdų orkestras, sustojo špaleriais žmonės - vyrai, moterys, vaikai, - nešini ilgom žvakėm, trinktelėjo muzika ir visa eisena pajudėjo kažkokio kvartalo link. Šliumpu - pumpu, pagal smagios muzikėlės taktą, žingsniavo kunigas baltu arnotu ir ta visa svita. Pagalvojau, kad gera būti šventuoju Ispanijoj, kai žmonės tave taip linksmai prisimena. Pasirodo, ne be reikalo. To šventojo esama girtuoklių globėjo ir, pasak gido, tos šventės proga vyrai nusitasą kaip reikiant. Bažnyčia netgi mėginusi tas ceremonijas uždrausti, bet veltui... Už tat ir stovylos šventasis taip keistai atsirėmęs į medį.

Apie Didžiosios Savaitės iškilmes Sevilijoj yra daug kas rašęs. Faktinai, jei prireikia užčiaupti burną kokiam pagyrūnui, pasakojančiam apie savo kelionę po Ispaniją, reikia tik jo paklausti, ar matęs jis Seviliją Didžiosios Savaitės procesijų metu. Jei sakys ne, lengva įtikint, kad nieko gero jis nematė. Taigi, va, išnesa tom dienom sevilieciai savo Macareną, vaikštinėja gauburėti kaip Kuk-Klux-Klanas, kiti save čaižo rykštėmis... O paskui didžiuojasi: "Šauni ta mūsų Macarena. Visą naktį prasitrainiojo su bernais, o paryčiu parėjo tokia pat dora ir skaisti". Visų tų tradicinių dalykų mums neteko matyti, bet nuklydom mes šeštadienio popietę į tą Macarenos bažnytėlę. Ir pataikėm į visai liaudišką aplinką. Į vestuvių nesibaigiančią grandį. Nors aiškiai būta bažnyčioje didelio būrio prašalaičių, žioplių ir vaikų, jų keliamas alasas buvo visai civilizuotas, nieko bendro neturintis su jausmingu itališku egzaltuotumu. Jaunoji, žinoma, čiužėjo silkuos, plaukė kaip gulbelė, jaunasis šypsojos kreivu šypsniu, o vaikučiai, nesą žiedus, buvo gražūs kaip abrozdėly. Viskas buvo paprasta, neperteimpta, skoninga, ir su siaubu prisiminėm, kaip Montrealyje iscackinami pajauniai ir pamergės, įmaukšlinami į pajacinius ar operetinius balachonus. Visa ceremonija truko neilgiau 20-ties minučių (tada - eilė kitai porai) su visais vargonavimais, fotografavimais. (Fotografas šlaistėsi čia pat prie altoriaus su savo Leica). Tik šventoriuj, atrodo, kiek ilgiau buvo užsibūnama, šnekučiuojamasi. Bet be jokių taršalų - kofeti ar ryžių grūdelių. Tai dar labiau sustiprino man įspūdį, kad ispanai "rimti" (no-nonsense) žmonės.

Žinoma, daugiausia teko susitikti su viešbučių personalu. Jis buvo išmuštrintas ir dirbo greitai ir našiai. Vienas dalykas nepasitvirtino. Tamsūs gaivalai buvo mums aiškinę Montrealyje, jog "Europoje" visi kalba ir juo labiau, supranta, angliškai. Pasirodo, nė velnio! Tik tarnautojai dirbą prie prekystalio ("kaunterio") kalbėjo angliškai. O šiaip pažymėtinai mažai kas sugebėjo veplenti ta keista kalba. Keista, net ir mūsų meksikonų tarpe (o jie juk JAV kaimynai) tik vienas kitas ją mokėjo. Man buvo gėda, kad patingėjau pramokti ispaniškai. Patys ispanai, atrodo, per daug neskuba tapti dvikalbiais. Iš gidų pastebėjau, kad net ir jiems lengviau būdavo įkirsti prancūziškai. Kai norėdavau, kad mano klausimo nesuprastų nei ispanai, nei anglofonai, naudodavausi ta kalba.

O tokių dalykų vis tik pasitaikydavo. (Bus daugiau)

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

● "ŽENEVA - 49" vardu pasivadino Lietuvos Tarptautinės Teisės Gynimo Komitetas, įsteigtas Kaune.

Komitetas "ŽENEVA - 49" sieks koordinuoti karinių bilietų grąžinimo ir atsisakymo tarnauti Sovietų Sąjungos kariuomenėje kampaniją.

Pagal Ženevos nuostatus, tarptautinės teisės akimis žiūrint, okupuotų kraštų jaunimas neprivalo tarnauti okupantų kariuomenėje.

● Virš 3.000 Lietuvos ūkininkų - daugiausiai iš ŠILUTĖS, ŠILALĖS ir KAUNO rajonų kreipėsi į vyriausybę dėl žemės įsigijimo.

● "LIETUVOS ŽALIEJI" spalio mėn. 21-22 d.d. skelbė Žaliąją talką, kurios metu buvo valomos upių pakrantės, sodinami medeliai. Išleistame pareiškime ragino visus prisidėti prie šios svarbios ekologinės talkos.

● VILNIAUS sporto stadione š.m. rugsėjo mėn. 13 d. vyko Vilniaus ŽALGIRIO ir Švedijos GETEBORG'o futbolo rungtynės. Jas laimėjo ŽALGIRIS 2:0.

● Atgaivintos Lietuvos Socialdemokratų Partijos suvažiavimas, numatytas š.m. spalio 28-29 d.d., atidėtas į gruodžio mėn. 2-3 d.d.

Organizacija šiuo metu turi 400 narių ir leidžia laikraštį "Lietuvos Socialdemokratas".

KAS PARAŠĖ "PUODŽIŪNKIEMĮ"?

Žinomas lietuvių rašytojas Antanas Vienuolis-Žukauskas, prieš mirtį parašytame laiške Sofijai Binkienei, prisipažino: "Puodžiūnkiemį" parašiau ne aš, o Gurvičius..." /Tiesa," IX.2 d./.

Komunistas Borisas Gurvičius nuo 1945 m. buvo LTSR Glavlito viršininko pavaduotojas, t.y. literatūros cenzorius.

Apie romaną "Puodžiūnkiemis" J. Kapočiaus išleistoje LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOJE irgi buvo parašyta (pagal oficialiai skelbiamus duomenis), kad minimas romanas buvo rašytas 1945-51 m. "...baigiamas raudonąja vėliava, kuri "regėjos, kvietė visus dirbančiuosius apie ją spiestis ir po ja vienytis". Šitaip, nežiūrint tokių trafaretinių frazių, kurios galėjo būti įbruktos ir bolševikinių redaktorių, romanas visa galva prašoka kitų beletristų produkciją, anuo laikotarpiu atsiradusią pagal socialistinio realizmo ir partijos reikalavimus."

A.Včl.

L.Enciklopedijoje taip pat rašoma, kad savo tikrąsias mintis jis surašė savo testamente, kuris tačiau buvo nepaskelbtas.

LITERATŪROS VAIKAMS PARODA VILNIUJE

1989 m. spalio mėn. 11 d. VILNIUJE JAV Informacijos Agentūra atidarė amerikiečių vaikams skirtos literatūros autorių parodą. Malonu, kad parodos vadovu pakviestas lietuvis rašytojas ALGIRDAS GUSTAITIS, gyvenąs Kalifornijoje. Šioje parodoje bus taip pat išstatytos rašančių vaikams lietuvių išeivių autorių knygos.

Paroda tęsis dvi savaites.

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NEGALI

Dr.C Valančius

Matas M a t a i t i s

IR KAS ČIA TOKIO

/ Humoreska /

Aš numiriau. Na, ir kas čia tokio. Kiekvienam gali taip pasitaikyti. Numiriau - ir tiek.

Aprėdė mane išeigine eilute su kaklaraiščiu, su visa kuo. Plaukus, kiek jų belikę, kuo tvarkingiausiai sušukavo, lūpas sudėjo į švelnią šypseną, veidą išbalzamavo. Atrodau kaip linksma mumija.

Guliu sau karste rankas surakinęs - ir nieko. Nors iš tikro ne aš karste, o tik mano kūnas. Aš pats gi virš to kūno kaip pienės pūkas plūduriuoju ore - tiktai dvasia, niekam nematoma sielikė.

Įdomu. Štai kaip iš tikro yra! O anksčiau maniau, kad žmogaus siela vos tik iš kūno - ir tuoj kažkur skrieja: gal į dangų, gal net į pragarus, o greičiausiai į skaistyklą kokiam tūkstančiui metų, jei ne ilgiau. Pasirodo, siela dar pasilieka čia, kad ir trumpam, gal tik tam, kad stebėtų savo kūno šermenis.

Kol kas koplyčioje nė vieno lankytojo. Dar tik ankstyva popietė, ir atvežė mane vos prieš pusvalandį. Lavoninėje su manimi nelabai mandagiai elgėsi. Sakyčiau, net grubokai. Įvairiai lamdė ir stumdė, kol aprengė. Du vaikėzai su aptriušusiais džinsais ir nešvariais marškiniais dargi negražiai keikėsi - pyko, kodėl aš toks nelankstus, lyg būčiau kuo dėtas. Apmaudu buvo jų kalbų klausytis, dar tokioje vietoje, kur ir daugiau interesantų, apklotų baltom marškom, laukė savo eilės. Toptelėjo, kad iš tikro gal ir buvo pats laikas keliauti iš šio nedžentelmeniško pasaulio. Nors, tiesą pasakius, su savo įvairiomis prekybomis ir pelnais aš ir pats savaip nuodėmingas buvau, t.y.nevisad sąžiningas, kartais net suktas. Bet keiktis - niekados nesikeikdavau, net ir tokiu atveju, jei koks neprotingas klientas plūsdavo mane paskutiniais žodžiais. Į tokius nešvankumus aš nė bumpt, lyg negirdėčiau. Tik pagalvodavau: "Avino tu galva, nežinai, kad biznis lieka bizniu ir jame jokių juokų nėra. Jei esi kvailas, tai ir mokėk už mokslą". Man ir pačiam, kol tokio mokslo neturėjau, nesykį teko mokėti. Per tai ir išgudrėjau, ir pagaliau gerokai pralobau. Iš tiesų turtelio prisikroviau tiek apsčiai, kad ne tik juo nesigirdavau, bet, kiek įmanydamas, bandydavau nuslėpti nuo pavydžių akių. Dabar viskas, žinoma, liks šioje žemėje - su daiktais tikriausiai į dangų neįsileis.

Prieš mirtį katalikiškai pasitvarkiau. Išpasakojau klebonui daug ką, kiek atmintis ir jėgos leido. Būtų gera, kad jis ne viską Dievui perduotų, bet kur jis tau išlaikys! Ką darysi, kaip bus, taip. Pažiūrėsime po laidotuvių, kai man bus paliepta kitur kraustytis. Negi plavinėsi žmogus virš savo paties kapo ligi pasaulio pabaigos.

Į koplyčią ėmė rinktis publika. Pasirodė ir manoji žmona. Kiek apmaudu pasidarė, kad pas ją jokios ašarėlės akyse. O gyvenime, būdavo, vos svogūną perpjaus - tuoj apsiašaroja. Apsirėdžiusi ji buvo, kaip dera, juodai. Atrodė, lyg ir tvarkingai, bet įsižiūrėjęs pastebėjau, kad kairės kojinės akis nubėgusi. Taip ir maniau, kad be manęs ji tuoj pasimes!

Viskas vyko kaip paprastai. Priklaupęs žmogus prie mano karsto, gal kuris ir maldelę sumeta, bet dažniausiai tik spokso į mane: ar aš į save panašus, ar atrodau patenkintas, perėjęs į kitą etapą. Ir kiekvienas, ko gero, džiaugėsi tebesąs anoje karsto pusėje. Pasitaikė ir tokių, kurie teatėjo pasitikrinti, ar aš tikrai miręs, įdėmiai stebėjo mane ar nekrustelsiu, ar nesimuliuoju, o įsitikinę, patenkinti traukėsi nuo manęs pareikšti žmonai užuojautos.

Sekančią dieną mane palaidojo. Pūtė žvarbus žiemos vėjas. Man ir pačiam nosį peršėjo. Keista, juk sielai neturėtų būti šalta net ir per speigus. O gal ir būna šalta, iš kur aš galiu žinoti. Juk pragare kankina sielas karštis, tai kodėl čia ne šaltis. Gaila, kad nesuskubau gyvenime teologijos pastudijuoti. Dabar teks visur siurprizų laukti.

Po laidotuvių limuzinas su žmona ir visa svita skuto namo. Ir aš, įsikibęs į anteną, su jais. Jei tik ne tas šaltas vakarų vėjas - tiesiog už gerklės griebia. Negaliu suprasti: siela aš ar tik dar nepilna dvasia. Kantrybės, galvoju. Ir su mirtimi reikia apsiprasti. Ateis laikas, viską sužinosiu.

Tų mašinų prie mūsų namų privažiavo bent koks tuzinas. O namuose valgomasis apkrautas įvairiausiais maistais. Kėdės sustatytos pasieniais. Ant šalimo staliuko išdėlioti visi mano alkoholinių gėrimų ištekliai. Dar pripirkta visokių vaisvandenių, gazuoto, mineralinio vandens.

Visi klega, pasakojasi kažką, ir visi iš karto, kad net ir sielai neįmanoma ką nors suprasti. Pilstosi stikliukus "sušilimui" ir, vienas kitą palabinę, vienu gurkšniu išmaukia. Dedasi į lėkštes maistą, žvangina peiliais, šakutėmis, giria kumpį, kopūstus, klausia vienas kito "o čia kas?" ir, nelaukdami atsakymo, kraunasi į perpildytas lėkštes. Ėdrumas tų svečių neišpasakytas ! Anksčiau to kažkaip nepastebėdavau. Bet dabar, plūduriuojant apie lubas, viskas aiškiau matosi. Jokio saiko nežino, net gėda žiūrėti.

Parūpo man žmona. Akimirkai buvau ją pamiršęs. Gi žiūriu, ji plačiausia šypsena sukinėjasi tarp svečių su stikliuku rankoje, maloniai šnekučiuoja, lyg šis suėjimas būtų tik šiaip koks eilinis pasilinksminimas. Tiek aš jai ir buvau svarbus! O gal be reikalo ją ir kitus taip greitai nupeikiu. Kapinėse buvo velnioniškai šalta. Tas visas subruzdimas čia gal tik per kvailą orą. Turiu įprasti neteisti žmonių, neapsvarstęs visų aplinkybių, ypač dabar, kai jau nebesu su visais, bent jiems, turbūt, taip atrodo.

Bet kas gi čia! Kažkas siekia šampano bonkos. O manoji žmona cinguliuoja šampano stiklais ir tik čiulba, tik čiulba! Juk čia ne Naujų Metų sutikimas ar koks linksmas vardadienis! Negi mano išėjimas - jiems šventė. Stačiai, nesinori tikėti.

Siela aš, ne siela, bet šito jau perdaug! Įsiutau. Ėmiau plaktis į lubas, kaip į kambarį užklydusi širšė. Aš jiems parodysiu! Apsukau ratą apie žmoną ir griebiau jai už gerklės. Bet tuo pačiu metu iššovė šampano kamštis. Ir trenkė man stačiai į akį, net aiktelėjau.

- - - - - - - -

Pabudau. Pašokau lovoje. O žmona rėkia: "Ar pasiutai! Ko dabar mane smaugi! Iš proto išėjai!"

Sėdžiu ir tyliu. Tai ji bus man alkūne į akį smogusi. Kaip gerai! Reiškia, aš tikrai dar gyvas. Ir sakau jai: "Atleisk, brangioji, apsisapnavau. Sapnavau, kad įsilaužė į namus buvęs mano klientas ir būtinai norėjo mane nudobti". Meluoju, žinau, kad meluoju, ką darysi. Ir vėl jos atsiprašinėju, bet ji pikta, tyli.

Pasisekė man. Kad ir bjaurus sapnas, bet užtat pabaiga gera. O dėl akies, jei kas klaus iš kur ta mėlynė, sakysiu - netyčia į duris atsitrenkiau.

KREIVI VEIDRODŽIAI

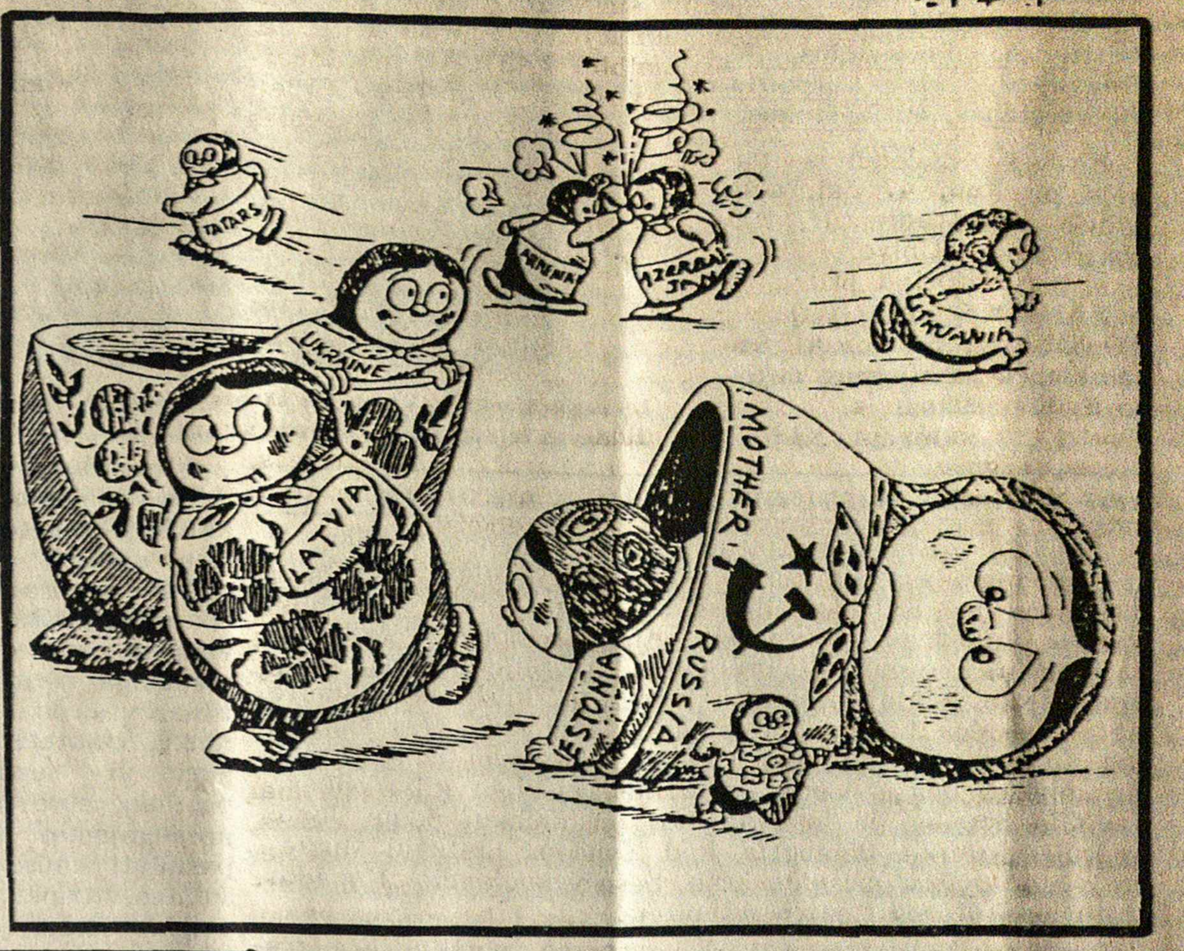

● - Man tikrai darosi gėda, kaip mes gyvename, - sako paauglė savo vyrui. - Nuo pat vestuvių dienos tėvas užmokėjo mūsų nuomą, teta nupirko rūbų ir mano sesuo siunčia mums pinigų maistui. Man gėda, kad mes geriau nesusitvarkome!

Jos vyras žvilgtelėjo į ją nustebęs:

- Na, juk tu pamiršai, kad turi senelę ir du dėdes, kurie mums dar nė cento neprisiuntė!

● Gydytojo laukiamajame vienas pacientas, užklaustas kito kaip jam einasi, atsakė:

- Mano amžiaus sulaukus, tai arba aš turiu gyventi su tuo ką turiu, arba su tuo, ko nebeturiu...

● Labai agresyvi motina priėjo prie koncertinio smuikininko rūbinės teatre ir maldavo, kad jis išklausytų garsajuostės. Jos sūnus esąs labai talentingas muzikas, aiškino ji jam. Vyras galų gale sutiko ir motina įjungė magnetofoną.

Kokia muzika!,- pagalvojo smuikininkas. Tokia sunki kompozicija, bet grojama taip nuostabiai, kad jis sužavėtas klausėsi iki galo ir su ašaromis akyse sušnabždėjo:

- Gerbiamoji, tai jūsų sūnus?

- Ne,- atsakė ji,- tai Jaša Heifetz grojo. Bet mano sūnaus grojimas skamba visiškai taip pat.

● Garsus čelistas Mstislav Rostropovič, klausiamas, kur jo magiško grojimo paslaptis, atsakė:

- Jeigu groji 18.000 klausytojų, grok taip, lyg tu grotum vienam vieninteliui, o 17.999 klausytųsi slapta už durų.

● - Aš ką tik išėjau iš namų ir palikau savo žmoną, -prisipažino vyras savo draugui.

- Kaip ji į tai reagavo ? -pasiklausė draugas.

- Keista,- atsakė jis,- tu eilę metų gyveni su kuo ir manai, kad jau viską žinai apie tą asmenį. Aš visiškai neįtariau, kad ji sugeba tuo pačiu metu dainuoti ir vartytis per galvą.

● - Senyva moteris atėjo į Kremlių ir reikalavo pasikalbėjimo su Gorbačiov'u. Šis sutiko su ja pasikalbėti.

- Aš noriu Jūsų paklausti ar komunizmą išrado politikas, ar mokslininkas?

- Politikas, - atsakė jis.

- Tai paaiškina viską, - atsakė moteris. - Mokslininkas būtų pirma išbandęs jį ant pelių.

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS.
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A.(Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kas antrą trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Danuiui L.: 768-9606;

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties
Programos vedėjas : LIUDAS STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

ORGANIZUOJU KELIONES

1. Į stebuklingą Šv. M. Marijos apsireiškimo vietą Meždugorėja, Jugoslavijoje nuo 1990 m gegužės 10-19, kaina $ 1599.
2. Į Dainų ir Šokių šventę Vilniuje nuo 1990 m. liepos 2-15 d. kaina $ 2550.

* Skrisime su KLM (Montreal-Amsterdam-Maskva-Vilnius - Leningradas) lėktuvu;
* Vienas žmogus gali vežti 75 kg. bagažo.
* Užsirašiusiems 120 dienų prieš išvykimą - $50 nuolaida ir nemokamas bilietas į vieną šventės koncertą.

Parūpinu:

* Lėktuvo bilietus individualiai kelionei į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.
* Reikiamai datai bilietus į Kanadą, atvykstantiems iš Lietuvos.
* Dokumentus kelionei į Lietuvą arba atvykstantiems giminėms iš Lietuvos.

Kelionės organizuojamos per:

exotik tours

įstaigą, turinčią Ontario ir Québec valdžios licenzijas.

L. Stankevičius,
1053 Cr. Albanel,
Duvernay, Laval, Qué.
Canada H7G 4K7,
Tel: (514) 669-8834

toronto

• **KLB XIV-SIOS KRAŠTO TARYBOS pirmojoje sesijoje, vykusioje š.m. spalio mėn. 28 - 29 d.d. Toronto Lietuvių Namuose,** išrinkta nauja valdyba: V. Bireta, R. Girdauskaitė, J. Krištolaitis, A. Pacevičius, R. Rudaitytė, H. Stepaitis, A. Vaičiūnas, R. Vaštokas.

Pirmoje kadencijos pusėje pirmininkaus Al.Pacevičius, antrojoje - R. Rudaitytė.

• **KANADOS LIETUVIŲ FONDUI $ 35- a.a.A. Šajauskienės atminimui** aukojo P. Siniauskas.

Dėkoja KLF

Lietuvos Kankinių Parapijos šventė ir Kanados Lietuvių Muziejaus šventinimas Toronte, Anapilio Šventovėje. Dalyvavo daug jaunimo. Šv. Mišias atnašauja žymusis kovotojas už Lietuvos laisvę kun. Alfonsas SVARINSKAS (viduryje).

Nuotraukos St. Varankos.

APIE KANADOS LIETUVIŲ MUZIEJŲ - ARCHYVĄ

Daugelio Kanados Lietuvių Bendruomenės Valdybų ir jų pirmininkų svajonė turėti vieną saugią vietą, kur būtų surinkta visa Kanados lietuvius ir jų veiklą nusakanti istorinė medžiaga, - išsipildė, Anapilio Sodybai susitarus su Kanados Lietuvių Bendruomene. Anapilio Sodyba, plėsdama savo veiklą, pasistatė priestatą, kuriame pramatė vietą Kanados Lietuvių Muziejui - Archyvui. Mes tikime, kad Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovai ir Apylinkių pirmininkai jungsis kartu su mumis reiškiant gilią padėką Anapilio Sodybai ir jos valdybos pirmininkui ponui Jonui Andruliui. Reikia džiaugtis, kad Kanados Lietuvių Muziejus - Archyvas prisidės prie besiformuojančio Kanados Lietuvių Kultūros Centro Anapilyje.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba per savo atstovę kultūros reikalams Rasą Lukoševičiutę-Kurienę pralaužė visus sunkumus ir kliūtis, kurios daug kartų pasitaikė kuriant šią svarbią instituciją. Mes eame dėkingi Rasai už jos pastangas pastatant ant kojų ir šį naujagimį.

Kaip jau Tamstos žinote ir buvo aprašyta spaudoje, gražus buvo Muziejaus-Archyvo atidarymas ir pašventinimas. Labai prasminga , kad jį pašventino Sibiro kankinys kuh. Alfonsas Svarinskas, nes jame tikrai tilps daug medžiagos iš Lietuvos žmonių kančių Sibire ir kitose kankinimo vietose. Atidarymo metu buvo išstatyta pirmieji eksponatai ir tuo pačiu metu veikė dvi parodos - lietuvių dailininkų, kurią suorganizavo dailininkas Juozas Bakis ir rankdarbių ir audinių, kuria rūpinosi Aldona Vaitonienė. Abiem jiems ir visiems menininkams, leidusiems išstatyti jų darbus, nuoširdžiai dėkojame.

Muziejaus - Archyvo vedėja sutiko būti dr. Rasa Mažeikaitė. Mes džiaugiamės ir didžiuojamės, kad Rasa sutiko savo profesinį pasiruošimą panaudoti įkūrimui muziejaus - archyvo. Ji sudarė planus ir padarė pirmuosius kontaktus su provincinės ir federalinės valdžios atstovais ir Kanados Lietuvių Muziejaus - Archyvo vardas ten yra jau žinomas ir esame gavę finansinės paramos.

Kalbant apie finansus, mes esame dėkingi visiems, kurie muziejui-archyvui yra aukoję pinigų arba darbą. Ypač didelė padėka priklauso Kanados Lietuvių Fondui, be kurio paramos, nebūtume galėję muziejaus-archyvo net pradėti; mūsų lietuviškiems bankams: Prisikėlimo Parapijos, Hamiltono "Talkai" ir tiems, kurie jau pasidarė fundatoriais, paskirdami paramą įsigijimui spintų parodoms. Turime pažadus Toronto "Paramos" ir laukiame žinių iš Montrealio "Lito". Čia norime pažymėti, kad prie visų spintų ar kitų muziejui - archyvui paaukotų daiktų bus prisegamos lentelės su aukotojų pavardėmis ar institucijų vardais. Esame naujakuriai, mums reikia visko, pradedant lentynomis, spintomis, kėdėmis, suoleliais ir t.t.

Nenoriu smulkiau diskutoti muziejuje-archyve laikytinų dalykų klausimų.Apie tai jūs skaitysite dr. Rasos Mažeikaitės paruoštame pranešime apie atliktus darbus ir galėsite klausti, kai bus diskusijos dėl pranešimų. Tačiau reikia bendrai pasakyti, kad Kanados lietuvių veiklos dokumentai ir mūsų kultūrinių apraiškų darbai, kaip paveikslai, meno ir tautodailės darbai, fotografijos ir kita medžiaga pirmoje vietoje mums kelia rūpesčio, nes yra išblaškyta po visą Kanadą. Turime daug Kanadoje menininkų, tautodailės kūrėjų, mokslinio darbo darbuotojų, kurie yra sukūrę daug vertingų darbų. Tai tik keletas pastabų apie kultūrinį mūsų turtą, kuris prašosi būti apsaugojamas ateities Lietuvai ir išeivijai. Čia norisi pasiūlyti mūsų Apylinkėms padovanoti muziejui-archyvui spintas-vitrinas, kuriose tilptų visa istorinė tų apylinkių veiklos medžiaga pažymėta geradarės apylinkės vardu. Tai bus pirmieji žingsniai apsaugojimui jų archyvinės medžiagos, muziejus - archyvas galės džiaugtis įsigydamas naujus eksponatus ir inventorių.

Negaliu nepaminėti didelės muziejui-archyvui dovanos, kurią padovanojo Montrealio Aušros Vartų Parapija. Tai trys autentiški kaišytiniai Aldonos Veselkienės išausti altorių uždengimai, kurių vertė šiandien būtų sunkiai nustatoma doleriais ir muziejui - archyvui būtų visiškai neįmanoma jų įsigyti. Per Montrealio Apylinkės pirmininką mes siunčiame Aušros Vartų Parapijai ir jos klebonui Tėv. Juozui Aranauskui, S.J., mūsų nuoširdžiausią padėką.

Kai bus Krašto Taryboje diskutuojama Muziejaus-Archyvo teisinė padėtis, Tamstoms bus paaiškinta, kaip šiuo metu muziejus-archyvas mano veikti. Tačiau čia trumpai norime pasakyti, kad Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba yra sudariusi Muziejaus-Archyvo Tarybą. Ją sudaro: Petras Lukoševičius - pirmininkas, dr. Rasa Mažeikaitė - vedėja, Danguolė Juozapavičiūtė - Breen - sekretorė, Vytautas Taseckas - iždininkas; nariai Irena Kairienė, Aldona Vaitonienė, dr.Judita Čuplinskienė, Kazimieras Manglicas, Jonas Andrulis ir dr. Silvestras Čepas. Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos narys ar narė kultūros reikalams ex oficio yra muziejaus -archyvo Tarybos narys.

Visais muziejaus-archyvo reikalais reikia kreiptis į dr. Rasą Mažeikaitę muziejuje-archyve telefonu (416) 566-8755. Ten Rasa dažniausiai praleidžia ilgas valandas ir man kyla klausimas, kada ji būna namuose?

Petras Lukoševičius,
Kanados Lietuvių Muziejaus-Archyvo Tarybos Pirmininkas

Lietuvių Namų Žinios

• Sekmadienio popietėje dalyvavo 405 asmenys. Svečių knygoje pasirašė 6 asmenys iš Vilniaus, 9 iš Kauno, po 1 iš Klaipėdos, Tauragės, Marijampolės. Dr. V. Bieliauskas iš Cincinati,Ohio, JAV, B. Litvinienė iš Rochester'io, JAV; iš Montrealio - J.J. Adomoniai, J. Lukoševičius; iš Gloucester'io, Ont. - Vita, Rima ir Vytas Radžiai; iš Vancouver'io H. Tumaitis; iš Lenkijos, Štetino - G. Pliuškis

• VIDA DOVYDAITYTĖ tapo nauja Lietuvių Namų nare, sumokėjusi nario įnašą $100.

• LIETUVIŲ NAMŲ ir LABDAROS FONDO narių metinis-visuotinis susirinkimas bus 1990 m.kovo mėn. 18 d., sekmadienį, 2:30 val.p.p. LN Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Str. W.,Toronte.

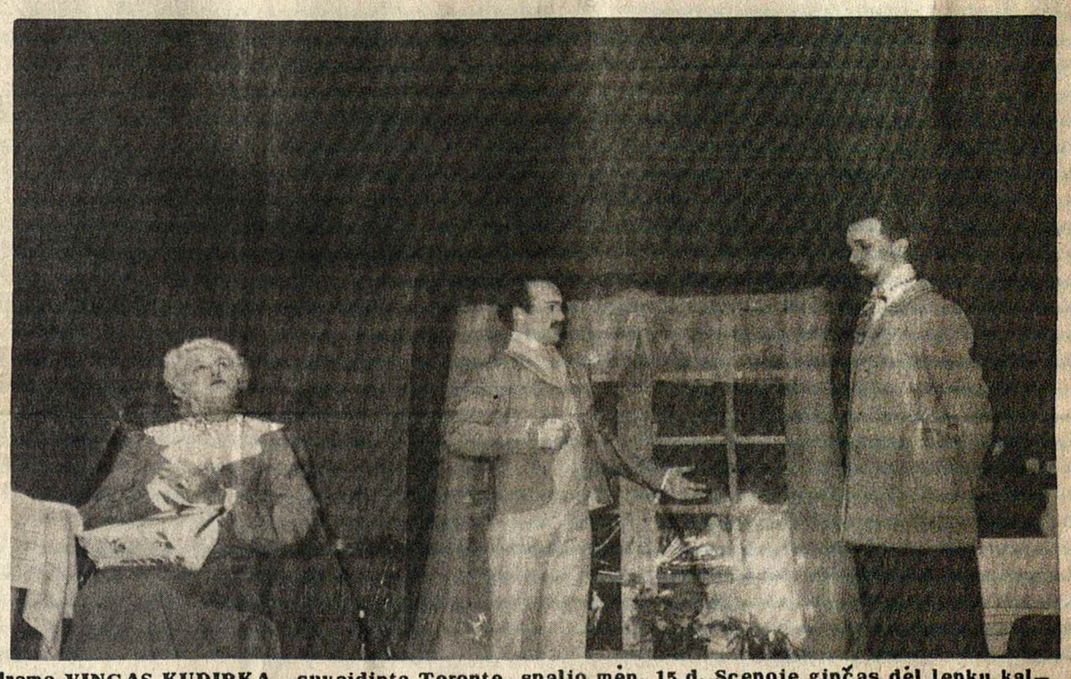

K. Inčiūros drama VINCAS KUDIRKA, suvaidinta Toronte, spalio mėn. 15 d. Scenoje ginčas dėl lenkų kalbos. Iš kairės: Pševalskienė – A. Dargytė, Chlebinskis – V. Povilonis, V. Kudirka – A. Venclovas.

Nuotrauka St. Varankos.

• Tęsiami darbai išleisti AUŠROS GIMNAZIJOS paminėjimui knygą. Tikimasi ją išleisti 1990 m. pradžioje.

• LIETUVIŲ SOCIALINIŲ REIKALŲ TARNYBA, 1573 Bloor St.W.,Toronto, Ont. M6P 1A6, tel:532-3312 veikia pirmadieniais: - pasitarimai su valdžios įstaigomis; antradieniais - 10 val.r. - 2:30 val.p.p. - Lietuvių Namuose; trečiadieniais - 10 val.r. - 2 val.p.p. - "VILNIAUS" Rūmuose; ketvirtadieniais - 2 val.p.p. - 7 val.v. - Lietuvių Namuose; penktadieniais - pasitarimai su valdžios įstaigomis.

• Žymusis lietuvis krepšininkas Jonas Karpis yra žaidęs 5 m. Toronto gimnazijų lygoje, 3 m. už Kanados olimpinę rinktinę, 1 m. už Sirakūzų Universitetą, JAV. Nuolatinis "Vyties" žaidėjas, taip pat žaidęs ir už "Estonia" Toronte. "Vėjo" viešnagės metu Lietuvoje teko rungtyniauti su žinomomis Lietuvos komandomis. Jis yra laikomas vienu geriausiu centro žaidėju. Lietuvos "Statybos" vyr.treneris iškvietė J. Karpį žaisti už "Statybą". Kaip ir Kauno "Žalgiris", Vilniaus "Statyba" yra stiprus vienetas, dalyvavęs ir aukščiausioje sovietų lygoje.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		IMA:	
9½% už 90 dienų term.indėlius		už asmenines paskolas nuo...	13 %
9¾% už 6 mėn.term.indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
9¾% už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuošimčiu	
9½% už 2 m. term. indėlius		1 metų	12¾%
9½% už 3 m. term. indėlius		2 metų	12½%
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.		3 metų	12½%
11 % už 1 m. GIC invest. pažym.		(fixed rate)	
10½% už 2 m. GIC invest. pažym.		su keičiamu nuošimčiu	
10½% už 3 m. GIC invest. pažym.		1, 2 ar 3 metų...	11½%
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)		(variable rate)	
11 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.			
10½% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.			
10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.			
8¾% už namų planą - OHOSP (v.r.)			
8 % už taupymo sąskaitą			
9¼% kasd. pal. sąsk. virš 10.000			
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.			

AKTYVAI VIRŠ 73 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000 Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Telefonas: (416) 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9½%	Asmenines paskolas nuo	13 %
180-185 d. term. ind.	9¾%	Sutarties paskolas nuo	13 %
1 metų term. indėlius	9¾%	Nekiln. turto paskolas:	
2 metų term. indėlius	9½%	Su nekeičiamu nuosimčiu	
3 metų term. indėlius	9½%	1 metų	12¾%
1 metų GIC-met. palūk. ..	11 %	2 metų	12½%
2 metų GIC-met. palūk. ..	10½%	3 metų	12½%
3 metų GIC-met. palūk. ..	10½%	Su keičiamu nuošimčiu	
1 metų GIC-mėn. palūk. .	9¾%	1, 2 ir 3 metų	11½%
RRSP, RRIF ir OHOSP....	8¾%		
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 %		
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10½%		
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10½%		
Taupomąją sąskaitą	8 %		
Kasd. pal. taupymo sąsk..	9¼%		
Kasd. pal.čekių sąsk.iki...	5¾%		

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainote turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 42 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PATARNAVIMAS – GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

• GAISRO • AUTOMOBILIŲ • ATSAKOMYBĖS • • GYVYBĖS • KOMERCINĖ •

DRAUDA-INSURANCE

WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

hamilton

DOMI PASKAITA

Lapkričio mėn. 12 d., sekmadienį, po 10:30 val. pamaldų, Aušros Vartų Hamiltone parapijos salėje psichologė dr. Rima Styraite skaitys paskaitą ir atsakinės į klausimus.

Kava su pyragais galės pasivaišinti visi atsilankiusieji.

● KREDITO KOOPERATYVAS **"TALKA"** savo metus užbaigė rugsėjo mėnesį. Dabar TALKOS balansas yra $ 31.362,613, o per vienerius metus paaugo $ 2,5 milijonais.

Taupytojams išmokamas didesnis nuošimtis, negu kur kitur ir tai skatina TALKOJE laikyti savo sutaupas. Dabar kooperatyvui priklauso 2164 nariai ir 608 skolininkai.

TALKOS valdyba yra šiais metais išmokėjusi lietuviškiems reikalams paremti $ 7.300:

$ 2.000- KLB Krašto Valdybai; po $ 1.000 - PLB Valdybai, Hamiltono Lituanistinei vysk.M.Valančiaus Mokyklai; kelionėms į VASARIO 16 Gimnaziją Vokietijon: M. Stanevičiui, T. Kekiui ir $ 500 - R. Laurinavičiui; $ 300 - Jūrų Skautų vajaus komitetui; $ 250 - Juodojo Kaspino Dienos komitetui; $ 150 - Kanados Lietuvių Žurnalistų Sąjungai; $ 100 - Lietuvių Jūrininkystės Fondui.

Ateinančiais metais TALKA minės savo veiklos **35-metį.** Tai sukakčiai atžymėti planuojamas metinis narių susirinkimas su vakariene nariams.

Taip pat bus šokiai, kuriems gros Kazimiero Deksnio vadovaujamas orkestras ŽAGARAI ir vaišes.

Nuo š.m. rugpjūčio mėn. 28 d. iš TALKOS Valdybos pasitraukė Juozas Krištolaitis. Iki metinio narių susirinkimo į valdybą yra pakviesti iš Kredito komiteto - Juozas Gedris, o į kredito komitetą - Bernardas Mačys.

● Lapkričio mėn. 26 d., sekmadienį, 10:30 val.r. AV bažnyčioje vyks iškilmingos pamaldos už žuvusius savanorius, karius, šaulius ir partizanus. Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis.

Po pamaldų bus padėtas vainikas prie Kankinių Kryžiaus.

Rengėjai prašo minėjimo datą rezervuoti ir nerengti tuo pat laiku privačių subuvimų, o atvykti į LK Šventės minėjimą.

montreal

Jaunavedžiai Glenn—Garry ir Ramona Craig (Lapinaitė). Nuotrauka R. Otto.

● DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPA ruošiasi Lietuvos Kariuomenes Šventės minėjimui. Jis įvyks **lapkričio mėn. 25 d., Jaunimo Centre,** 48 Dundurn St.N. Po trumpos oficialios dalies numatytas koncertas, kurį atlikti pakviestas Toronto Prisikelimo Parapijos Choras, vad.muz. Vaclovo Verikaičio. Akompanuos Danguolė Radkienė. Šis mišrus choras Hamiltone pasirodys pirmą kartą.

IŠLEIDAI DUKRELĘ Į MARTELES...

Močiute širdele, tai tau, tau -
Auginai dukrelę ne sau, ne sau...
(Liaudies daina)

Taip jau žmogaus gyvenime sutvarkyta, kad motinėlių ir tėtukų ilgai augintos, mokytos ir auklėtos dukrelės turi vienkart išskristi iš savo tėvų lizdelio. Taip daugumoj atsitinka su visomis dukrelėmis. Taip atsitiko ir su Hildos bei Zigmo Lapinų vieturte dukrele Ramona...

Taigi, tą rudenišką, tačiau labai saulėtą ir šiltą spalio 15 d. šeštadienio popietę Aušros Vartų parapijos šventovėje sumainė aukso žiedelius lieknutė Ramona su šauniu jaunuoliu Glenn Garry Craig. Šimtinė grupė svečių susirinko tą gražią popietę į šią jau daug visokių iškilmių regėjusią šventovę. O buvo jų linksmų vestuvių, iškilmingų sutiktuvių, kaip ir, deja, labai širdį geliančių, palydėjimų į amžinybę...

Senajam šios šventovės fundatoriui. A.V. parapijos steigėjui, veteranui kun. J. Kubiliui, Sacerdos Emeritus, teko maloni, o drauge ir jaudinanti pareiga suteikti šiai jaunajai porelei Jungtuvių Sakramentą. Ritualus senasis klebonas pravedė su šventu autoritetu, tačiau su jam tipišku būdu, įpinant ir žiupsnelį sąmojaus. Smagu buvo būti šių iškilmių stebėtoju. Sukosi video mašinos, spragsėjo foto aparatai, įregistruojant šių iškilmių įvairius momentus. Dar keleta minučių prie altoriaus pasirašant jaunavedžiams vedybinę knygą, ir štai - "Ite Missa Est" -jau viskas atlikta. Dar keleta momentų pozavimo nuotraukoms - ir iškilminga eisena iš šventovės jos centrine alėja.

Lauke, prie didžiųjų durų, aukštai iš portalo stebint Aušros Vartų Marijai, vyksta vėl tradicinis džiugus širmuliavimas. Jaunavedžius sveikina tėvai, broliai, seserys, draugai ir bičiuliai. Vėl spragsi foto aparatai. Pozuojama oficialiems portretams. Esant nuostabiai šiltai ir saulėtai spalio vidurio popietei, džiaugsminga vestuvinė svita neskuba skirtstytis. Tačiau visi žino, kad laukia dar ilga kelionė į Laurynijos aukštumas, kur 5 val. bus didysis vestuvinis pokylis. Tad vis dėlto, kad ir labai nenoriai, tačiau visa džiaugsminga kompanija sėdasi į savo mašinas ir pasileidžia ilgokai (apie 50 km.) kelionei į Laurentian kalnus.

Iškilmės Morin Heights.

Šiam vestuviniam pokyliui vieta ir laikas buvo pasirinkta tikrai labai išmintingai. Ir visa tai - ne be nuostabiai puikaus pačios gamtos kooperavimo. Kaip jau sakyta, diena ir orai pasitaikė tokie saulėti ir šilti. Pati kelionė puikiuoju Laurentian greitkeliu buvo vienas malonumas. Laurynijos kalnai ir kalneliai buvo pačiame rudens spalvų žydėjime. Kalnų gūburiai, šlaitai ir slėniai margavo augmenijos rudeniškų lapų visokeriopomis spalvomis. O tas dangaus mėlynės gražumėlis!

Taip besidžiaugiant, besimėgaujant nuostabiuoju rudens peizažu ir nepajutau, kai ir Morin Heights čia pat. Turint rankoje gana tiksliai nubrėžtą maršruto lapelį, surasti patį "Carriage House" hotelį nebuvo beveik jokių sunkumų, nors asmeniškai teko ten (į šią ypatingą vietovę) nukeliauti pirmą kartą. Pro šonus slenka, skrieja aukšti kalnų šlaitai su slidžių keltais ir žemyn vingiuojančiomis slidinėtojų trasomis. Teko, vis dėlto, atidžiai sekti lapelyje nurodytus kelio ženklus. Ir štai - kalnų šlaite prisiglaudęs ir pats "Carriage House" hotelis. Jau matyti ir anksčiau atvykusių masinų būrelis, išsidėstęs erdviame kieme. Jaunavedžiai su palyda jau buvo išėję daryti nuotraukų žemai esančiuose šlaituose, su gilumoje vingiuojančiais upeliais. Kaip akis užmato - horizontą karpo aukštumų viršūnių grandinės. Ir nenuostabu, kad Ramona su Glenn-Garry pasirinko šią nuostabią vietovę savo svarbiausioms jaunojo gyvenimo iškilmėms. Čionai jaunevedžiams teko atšvęsti jų aukštųjų mokyklų užbaigimo iškilmes. Taigi, ši vietovė jiems dvigubai reikšminga.

Vieni po kitų, rinkosi vėlesnieji svečiai su savosiomis mašinomis į erdvųjį kiemą, pakol šis pilnutėlis prisipildė. Sugrįžta jau ir jaunavedžių svita po fotografavimosi gražiosios Laurynijos gamtos prieglobstyje.

Erdvios viešbučio salės. Viename gale - puikus baras su šokių sale, kitame - banketų salė su gražiai išdėstytais stalais pokyliautojams. Išilginis stalas - jaunavedžiams su palyda. Priekyje stalai tėvams ir artimiesiems Šonuose susėdo gausios svečių grupės. Smagiosios vaišės buvo pradėtos tradicine malda. Puiki viešbučio tarnyba pradėjo servuoti net kelių patiekalų vakarienę. Vos pradėjus valgyti, reiklūs svečiai pradėjo jaunavedžius "kamuoti" su nuolatiniais reikalavimais vis daugiau ir vis saldesnių bučkių!.. Patiekalai sekė patiekalus. Kelių rūšių vynas buvo dosniai pilstomas.

Iškilmes pravedė jaunosios Ramonos brolis Algis Lapinas. Pirmiausia jis pasiūlė pakelti taures už jaunavedžių sveikatą ir gerą sėkmę naujame gyvenime ir sugiedoti jiems tradicinių "Ilgiausių Metų". Vieni po kitų buvo pakviesti kalbėti jaunavedžių tėvai. Kiekvienas iš jų savaip sveikino jaunavedžius, rūpestingai iš anksto paruoš tomis kalbomis. Kiekvienas iš jų pasistengė įpinti gerą dozę jumoro. Ypač nemažai skaunaus juoko sukėlė Ramonos tėvų sąmojingi žodžiai. Gana taiklios ir sąmojingos buvo jaunavedžių atsakomosios kalbos. Gana skabrus, pilnas jaunatviško juoko buvo pirmojo pabrolio dialogas su savo broliu - jaunavedžiu... Nemažiau sąmojingos buvo ir pirmosios pamergės, janamartės pusseserės, pastabos. Tarpe didžiulio būrio Montrealio ir apylinkės svečių rinktinės, buvo daug svečių iš J.A.V. ir Ontario provincijos. Ypač įspūdinga buvo Ramonos dėdės iš Ročesterio šeima. Jo 2 sūnūs, aukšti ir gražūs, beveik lubas siekė. Abu Amerikoje gimę ir užaugę, tačiau kalba lietuviškai neprasčiau už tuos Lietuvoje užaugusius. Garbė už tai, aišku, tenka jų tėveliams!

Baigėsi pirmoji iškilmių dalis. Iš pokylių salės svečiai persikėlė į šokių salę, kur laukė gera baro tarnyba, su visokiausio pasirinkimo gėrimais. Gera diskoteko tipo muzika buvo labai skoningai parinkta ir iš anksto programuota paties jaunamartės tėvelio Zigmo Lapino. Svečiai buvo labai patogiai išsidėstę šokių salės pakraščiuose, kur per langus matėsi Laurynijos kalnų panorama. Ypač įspūdingai atrodė kalnai naktį, kai užtekėjo didžiulis tvyskantis mėnulio pilnaties diskas. Tolumoje žemai mirguliavo gyvenviečių žiburėliai. Viskas susipynė į vieną romantišką, viduje siaučiančių vestuvininkų, ypač jaunesniųjų, sriautą... O dar įspūdingesnė aplinka darėsi, kai užgeso didžiosios šviesos ir palubėje sužibo didžiulis besisukantis globas, svaidydamas šviesos taškus ant grindų ir sienų! O jaunimas vis šoko ir šoko, kaskart vis kitokį šokį... Vyresnieji svečiai patogiai sėdėjo šonuose prie staliukų, girkšnodami, ar užkandžiaudami. O tos užkandos stalai buvo apkrauti visokiausios!

Vestuvių pokylio vakaras artėjo prie vidurnakčio. Atėjo laikas jaunamartės nuvainikavimui. Pirmiausia buvo metamas tradicinis bukietas, kurį pagavo janamartės brolio Algio mažametė dukra Liana! Su kokiu entuziazmu jinai pačiupo tą gėlių puokštę, tačiau užklausta, kada bus vestuvės, jinai greitai atšovė - niekad!

... Dabar sekė eilė vyriškajam jaunimui gaudyti jaunamartės garterį, kuris buvo nuimtas ypač įspūdingai! - - Jaunasis Glennas nuėmė jį - įsikandęs!!! Tai jau buvo tikrai neeilinis būdas!!! O kiek linksmo juoko sukėlė jaunasis Glennas!!!

O dabar gi laukė šauniųjų svočių ir kitų kulinarių puikiausi tortai ir daugiaaukščiai pyragai su skania kavute. Oi, tie tortai ir pyragai! - viens už kitą skanesni! Ai, kiek, sakau, jau tų kalorijų teko šį vakarą sudoroti - ir apsakyti neįmanoma!

Pagaliau priėjo laikas jau ir jaunavedžiams atsisveikinti su gausiu pulku vestuvininkų. Apėjo jiedu ir asmeniškai atsisveikino su kiekvienu iš mūsų, kiekvienam įteikdami po gabalėlį jaunamartės pyrago. Dar keleta minučių, ir svečiai susirikiavo į ilgą atsisveikinimo vartų liniją, per kurią lindo ir sukosi jaunavedžiai. Svečiai dainavo nostalgijos pilnas atsisveikinimo dainas. Atsisveikinome, linkėdami jiems džiugaus, našaus ir sėkimingo naujojo gyvenimo.

Ir pilnatis mėnulis švietė aukštai virš Laurynijos kalnų savo sidabriniais spinduliais rodydamas man ilgą kelią atgal į Montrealį...

D.N. Baltrukonis

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —

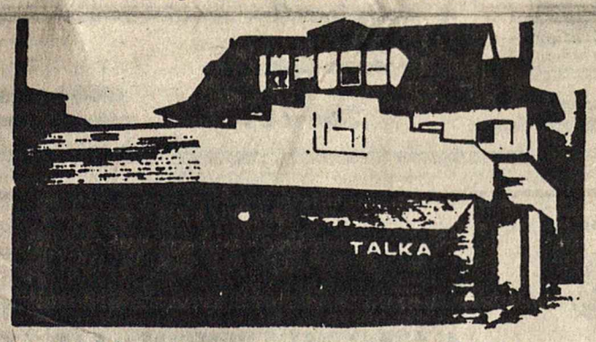

HAMILTONO KREDITO KOOPRATYVAS
„TALKA„
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki .	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m..	12.75%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m..	14%
90 dienų indėlius	10%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų*	
1 m. term. indėlius	11%	*apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10,5%	*Nemokama narių gyvybės*	
3 m. term.indėlius	11%	*drauda pagal santaupų*	
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%	*dydį iki $2.000 ir*	
RRSP ir RRIF 1 m.	11%	*asmeninių paskolų*	
RRSP ind. 3 m.	11%	*drauda iki $25.000.*	

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos–rugpjūčio mėnesiais uždaryta.

Dino VALYKLA
SPECIALYBĖS:
- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143
7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146
2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau senai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

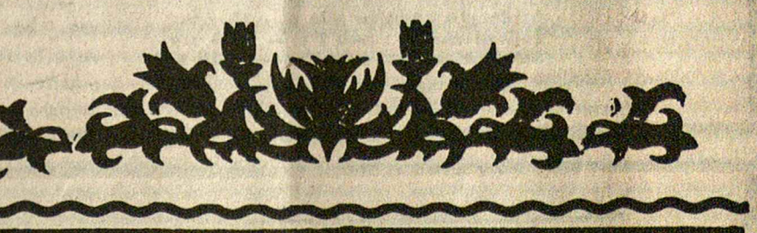

montreal

• ARAS PIEČAITIS, tarnybos reikalais praleidęs 1 mėnesį Kinijoje, atsivežė savo padarytų skaidrių. Skaidres su paaiškinimais sutiko parodyti **lapkričio 19 d., sekmadienį, tuoj po pamaldų Seselių Namų saliukėje.** Kviečiami visi.

• RŪTOS Klubas dėl įvairių priežasčių vaizdajuosčių rodymą atideda iki Naujųjų Metų. Paskutinė šiais metais vaizdajuostė - Los Angeles dainuojančių inžinierių kvartetas Lietuvoje - bus parodyta **lapkričio 15 d., trečiadienį, 1 val.p.p** RŪTOS Klubo patalpose.

TRADICINIAI PIETŪS ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJE

Š.m. spalio mėn. 29 d. tuojau po pamaldų Šv. Kazimiero P-jos salėje vyko pietūs, į kuriuos atsilankė apie 250 svečių.

Svečius pasveikino ir valgį palaimino kleb.kun. **St. Šileika, SDB.** Pietūs buvo gerai pagaminti, vyko loterija, veikė baras. Pietumis skonėjosi ir parapijiečiai ne lietuviai. Dėkojant už atsilankymą, žodį tarė Parapijos Komiteto p - kas M. Taparauskas.

• **"NL" Valdybos posėdis įvyks š.m. lapkričio 18 d., 3 val.p.p. šešatadienį redakcijos patalpose.**

• Maj. LAISVYDAS BARŠAUSKAS lapkričio mėn. 26 d. atvyksta į Montrealį iš KIngston'o, Ont., kur jis atlieka aktyvią tarnybą Kanados kariuomenėje. Jis skaitys paskaitą Lietuvos Kariuomenės Šventes minėjimo proga.

• Montrealio lietuvių Auksinio Amžiaus Klubas RŪTA ruošia BAZARĄ **Aušros Vartų Parapijos salėje š.m. gruodžio mėn. 10 d., sekmadienį, nuo 10 val. ryto iki 5 val.po pietų.**

AV PARAPIJA SURENGĖ TRADICINIUS METINIUS PIETUS

Vėl, rudeniui įpusėjus, AV Parapijos Komitetas rūpestingai darbavosi, kad surengtų kuo maloniausius tradicinius pietus. Ir taip ne kelerius metus, bet dešimtmečiais skaičiuojamus...

Renginį atidarė AV Komiteto pirmininkas Antanas Čepulis ir pakvietė Komiteto sekretorių Iz.Mališką tarti žodį. Jis trumpai paminėjo parapijos veiklą ir pakviete MONTREALIO VYRŲ OKTETĄ, kartu su jo vadovu ir akompaniatorium muz.Aleksandru Stankevičium į sceną. Jie atliko, kaip visada nuoširdžiai, keletą dainų ir dvišimtinei publikai labai karštai plojant, padainavo priedo. Kaip gerai, kad mūsų Oktetas gyvuoja ir priduoda tikrai sekmadieniškos nuotaikos pobūviams!

Tėv. J. Kubilius, SJ palaimino ir vaišes ir svečius.

Šeimininkės - Marija Vaupšienė ir Ona Usienė, talkininkaujant Bogomilai Rupšienei, buvo paruošusios karštus ir skanius valgius. Netrūko daržovių nė salotų. Kvapi kava ir skanūs pyragai pilnai užganėdino visus. Pietuose dalyvavo ir apie tuzinas svečių iš Lietuvos, viešinčių Montrealyje pas gimines. Juos visus pagerbė plojimais.

Veikė baras, kurio tarnybai talkininkavo A. Kalvaitis ir L. Balaišis, pravesta gerai pavykusios didžioji ir gausi mažoji loterija.

Parapijos komitetas ir kleb. J. Aranauskas,SJ, visiems komiteto nariams, visiems dirbusiems ir talkininkavusiems nuoširdžiai dėkoja.

Dėkoja rūpestingam komitetui ir visi atsilankę ir neatsilankę parapijiečiai, įvertindami jų rūpestį ir pastangas, kad savoji parapija išsilaikytų, kad savo tarpe galėtume susirinkti ir po sava pastoge galėtume švęsti, bendrauti, susitikti. Kol kas sveikata dar veteranų darbuotojų yra nebloga, tačiau laikas rasti ar geranoriškai prisidėti jaunesnei kartai, kad ir nelaukiant paskutinės minutės...

b.

• Š.m. lapkričio mėn. 14 d.,5:30-7 val.v. vyks **Raymondo Filipo** novelių knygos "After the Fireworks" pristatymas John Abott Kolegijoje , St. Anne de Bellevue, Herzberg , room 101, Faculty Lounge, I-as aukštas. Visi kviečiami.

• **VILNIAUS ANSAMBLIO KONCERTO MONTREALYJE VIDEO ĮRAŠUS (VHS arba BETA formatuose) galima gauti pas Zigmą Lapiną, Montrealyje, tel: 681-7605.**

PASKUTINIEJI ŠIEMET MUS APLANKANTIEJI MENININKAI IŠ LIETUVOS

DAINOS TEATRO koncertas, tema "TARP GIRNŲ"(tai, kas populiaru Lietuvoje d a b a r), įvyks **gruodžio mėn. 2 d., 7 val.v.** AV Parapijos salėje.

9-ių asmenų dainos ir žodžio grupė iš Lietuvos, vadovaujama žymaus dainų kūrėjo ir dainininko **Vytauto Kernagio,** sėkmingai koncertavo Toronte, dabar atlieka programas Amerikoje ir užsuks pas mus į Montrealį.

Prašome sekti pranešimus.

Ansamblių Koncertams iš Lietuvos Rengti Komiteto Informacija

PAGERBDAMI SUKAKTUVININKĄ, ĮRAŠĖ Į KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ.

VACLOVĄ K E R B E L Į, atšventusį 70 m. amžiaus sukaktį, artimieji įrašė į Kanados Lietuvių Fondo narius, paaukodami: $170 - Dainos ir Česlovo Vasiliauskų šeima; $ 100 - Elena Kerbelienė ir $70- Skolastika Remeikaitė.

Kanados Lietuvių Fondas sveikina naująjį narį ir dėkoja aukotojams.

KLF

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

1989 m. lapkričio mėn. 26 d.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALĖJE

11 val. Iškilmingos pamaldos
12 val. Minėjimo aktas

PROGRAMOJE: Paskaita, Video: Maj. L. BARŠAUSKAS, C.D.
Po paskaitos - užkandžiai, kavutė.

AUKA: $5. *VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI -*
L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Aktyvas-virš $26,000,000 Rezervas-virš $1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS...	11¼%		
TERM. INDĖLIUS:		Taupymo specialios sąsk.	6 %
1 metų.....	10 %	Taupymo su gyv. draud.....	5¾%
180 d.- 364 d.....	9¾%	Taupymo kasdienines sąsk.	5½%
120 d. - 179 d. ...	9½%	Einamos sąskaitos.....	4½%
60d. - 119 d.	9¼%	RRIF - RRSP-term.	11¼%
30 d. - 59 d.	9 %	RRIF - RRSP-taup.	6½%

IMA UŽ:

Nekiln. turto - nuo 12¾% Asmeninės - nuo 13%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 Rosemont
Pirmadieniais	9.00-3.00	10.00-2.00
Antr., Trečiad.	9:00-3.00	---------
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00	3.00-7.00
Penktadieniais	10:00 - 6:00	2:00 - 6:00

KNYGOS IŠ LIETUVOS

Norintieji įsigyti "VAGOS" ir "MOKSLO" leidyklų išleistų knygų Lietuvoje, gali kreiptis į tų leidyklų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, **Liudą Stankevičių, 1053 Albanel Cr., Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7, Tel: 669-8834.**

"ADAMS" RESTORANAS
7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.
Tel.: 365-8666
Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

LASALLE AUTOMOBILE INC.
* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Parčavimas
* Aptarnavimas
Dodge Chrysler
Daniona Dodge Truska
366-7818
1090 Lapierre coin La Vérendrye

Member
Foto M.L.S. SISTEMA
D. N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.
NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 .....Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS
PETRAS ADAMONIS C. I. B.
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ
6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6
ALBERTAS NORKELIŪNAS , B.A. C.S.C., I.B.
TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690
VINCAS PIEČAITIS
1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4
JONAS & CŪTĖ REALTIES
NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALINAI ALIUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.
SAVININKAS: John OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H1A 2A5
Telefonas: 721-9496

PARŪPINAME
Japonų firmų **VIDEO MAGNETOFONUS (VCR)** ir **VIDEO FILMAVIMO KAMERAS,** tinkamas naudoti Lietuvoje. Turime pavyzdžių. Galima atsiimti ir Toronte.
ADAMONIŲ ŠEIMA,
Tel.: (514) - 256-5355.

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H8P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. Gaëtan BÉRARD, D.M.D.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Viau, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662-1177

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite **papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,** 5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel.: (514) 488-3363, Toronte tel.: (416) 886-7659

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Two kassete radio -$129.- Video nuo $399.-
Video camera : $1499.-

HONEY FOR SALE !
Direct from the beekeeper. $1.20 per pound.
Delivery could be arranged too!. Please call:
Tel.: 627-1328

Maurice Electrique Ltée
ENTREPRENEUR ELECTRICIAN
ELECTRICAL CONTRACTOR
MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION
LASALLE, QUÉ. H8P 2C6
TEL: 366-5484

GIANT BAZAAR — BARGAINS GALORE!
Beth Israel Beth Aaron Congregation
6800 Mackle Rd., Cote St. Luc,
Sunday, November 19, 10 A.M.-5 P.M.
Bus lines: 104, 162 and 161. Admission free. All new merchandise, including furniture, housewares, clothing, sewing machines, hardware, children's ware, toys and much more. There will be a snack bar. Tel: 487-1323.

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais : nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE , Montreal, Que., H3B 2V6
Tel (514) - 871-1430

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (Storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu.
1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A. Montreal, P.Q. H3A 2G6
Telefonai: 844- 7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-4408